

AKTUALNO Vprašanje

V okviru sredstev okrajnega Zavoda za socialno zavarovanje obstaja tudi poseben sklad za preventivno zdravstveno varstvo, ki znaša v letošnjem letu 30.613.000 dinarjev. Iz tega sklada je moč finansirati nakup pripomočkov in instrumentov, ki služijo ambulantam in zdravstvenim ustanovam za uspešno preprečevanje raznih obolenj, epidemij itd., medtem ko se ta sredstva ne smejo uporabljati za investicije.

Na nedavni skupščini okrajnega Zavoda za socialno zavarovanje so ugovorili, da so posamezni zdravstveni

domovi hoteli črpati iz tega sklada v lanskem letu denar za investicije, prejšnjemu številu zdravstvenih domov pa so tudi dodeljena sredstva ostala na tekočem računu.

To kaže, da ponekod še niso resne razmišljali o preventivni zdravstveni zaščiti, saj bi sicer imeli načrte, ki bi jih lahko izvajali z dobrijim delom iz sklada za preventivno zdravstveno varstvo.

Kako bodo letos razdeljena sredstva tega sklada?

Zdravstveni dom v Kranju bo dobil 895.000 din., na Jesenicah 107.000, v Radovljici 349.000, v Škofji Loki 1.001.000

din ter zdravstvena domova na Bledu in Tržiču po 284.000 din.

Razen tega bodo v Tržiču z denarjem iz tega sklada opremili šolsko zdravstveno ambulanto, na Bledu, v Radovljici, Žirovnici, Kranjski gori in Blejski Dobravi posvetovalnice; 700 tisoč dinarjev bodo doble tudi šolske kuhinje v okraju, za stroške okrevalja otrok s področja Gorenjske pa bodo uporabili 3 milijone din itd. — Pomembna postavka so tudi stroški za komisijo HTZ, ki znašajo letos prav tako nad 3 milijone dn.

I. A.

AKTUALNO Vprašanje

GORENJSKA SE PRIPRAVLJA NA DAN MLADOSTI

Dan mladosti proslavljamo po vsej državi letos prvič tako množično. V vseh krajih Gorenjske se že daje pripravljanje na praznovanje.

V Kranju bo glavni del prireditve od 18. do 26. maja. 18. maja bo pionirske nogometne turnir in kegleški mednarodni dvoboj. Naslednji dan bo dejanski začetek mladinskega tedna v kranjski občini z množičnim nastopom mladine v skoraj vseh telesnovzgojnih panogah. V Kranju bo tudi odprt razstava mladinskih odlikovanj, začetek turističnega tedna, planinci pripravljajo izlet planincev-pionirjev, taborniki-pionirji bodo postavili propagandni tabor v Savskem logu, šole bodo priredile izlete v znane kraje iz NOB, vajenci pa bodo združili praznovanje s praznovanjem dneva vajencev itd. 25. maja zvečer bo pred Sindicarnim domom revija mladih s sodelovanjem kulturnoprosvetnih in telesnovzgojnih društev. V nedeljo, 26. maja bo velika parada, kjer bo sodelovala delavska, kmečka in šolska mladina.

Tudi v **radovljiski občini** se pripravljajo na parado. V Radovljici bodo v teh dneh najrazličnejša športna tekmovanja.

Na Jesenicah bodo letos v dneh od 18. do 26. maja proslavljali VI. mladinski festival. Kot povsod drugod so tudi tu zdravljenci pripravljajo na praznovanje.

Žena proslavljanja z najrazličnejšimi fizkulturnimi tekmovanji. V soboto ob 18. uri se bo začel festival, ko bodo prišli planinci s Triglavom. Taborniki pripravljajo v nedeljo pod Golicico miting delavske mladine »Litostroja«, »Iskre« in »Zelenarje«. 21. maj — dan letalstva — bodo počastili z obiskom letališča v Lescah. 25. maja zvečer bo slavnostna akademija, naslednjem dan pa parada mladosti.

V Tržiču se pripravljajo na praznik že ves maj. 23. maja bo pričetek III. zleta gorenjskih tabornikov. Tudi tržička mladina pripravljajo parado, kjer bo sodelovalo okoli 1500 mladine.

V Žirovski občini bo v počastitev Dneva mladosti 19. maja odprta razstava Ljudske tehnike. Razen tega pripravljajo tudi športna tekmovanja.

V Železnikih bodo 25. maja v KZ Martinj vrh ustanovili mladinsko organizacijo. Mladinci bodo z udarnim delom sodelovali pri gradnji strelskega doma v Železnikih.

Tudi v vseh občinah Gorenja vas bodo počastili 25. maj s športnimi tekmovanji, izleti, predvsem pa bodo v teh dneh utrdili pionirske organizacije.

Po vseh krajih bodo v počastitev tega dneva zagoreli kresovi.

GLAS GORENJJSKE

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO X. — ŠT. 38 — CENA DIN 10.—

Kranj, 17. maja 1957

S PLENUMA OKRAJNEGA ODBORA SOCIALISTIČNE ZVEZE V KRANJU KVALITETA ZAOSTAJA za MNOŽIČNOSTJO

KRANJ, 16. maja. Danes je prosvetnega na Gorenjskem so dovolj pretesnih prostorih. Prav neprimerni zgoverni, da ne potrebujejo posebnega komentarija. Kočljivejša pa je član sekretariata Okrajnega odbora SZDL, tovarš Slavko Beznik prebral obširno poročilo o problemih kulturno-prosvetne dejavnosti na Gorenjskem, medtem ko so bile nekatere misli v kasnejši razpravi podrobnejše razčlenjene in dopolnjene z nekaterimi novimi predlogi, ki bi ugotovili ugodno vplivali na razvoj in poglobitev dela ljudsko-prosvetnih društev na Gorenjskem. — Ob zaključku plenuma je bil namenito dosednjega predsednika Okrajnega odbora SZDL, tovarša Mirka Zlatnarja, ki je odšel na novo službeno mesto, izvoljen za novega predsednika tovarša Franc Pošt.

Da je kulturno - prosvetno delo na Gorenjskem doseglo v letih po vojni, zlasti v kvantitativnem pogledu že kar zavidljivo razvojno stopnjo in temu primerne uspehe, ni treba posebej poudarjati. Doseženi uspehi pa dobesedno poudarek, če jih primerjam z delom in posebej s programsko politiko nazadnjih ljudsko - prosvetnih društev izpred vojne. Če že govorimo o uspehih današnje kulturno - prosvetne dejavnosti, tedaj ne bo napak, če se dotaknemo tudi težav in problemov, ki botrujejo delo prosvetnih društev že od vsega začetka. Ker pa je teh problemov preveč, da bi jih bilo moč obdelati hkrati, se bomo omemili le na nekatere najznačilnejše.

Podatki o množičnosti kulturno - prosvetnih društev izpred vojne.

naš razgovor

Ljudje cenijo človeka po njegovem odnosu do človeka

»Kaj bi naj vam še povedal,« se je široko zasmehjal Brenčičev Jože iz Stražišča, ki je v okviru naših enot dobrih pet mesecev preživel v Egiptu. »Kako ju bilo, tako veste iz časopisnih poročil.«

»Ljudje! Da, bili so čudoviti ljudje. Od vseh pripadnikov čet Združenih narodov, so nas Jugoslovani najtoplejše sprejemali, kamorkoli smo prišli. Spominjam se, kako je bilo, ko smo obiskali Kairo. Predstavniki posameznih nacionalnih enot smo se pripeljali vsak v svojem avtobusu. Komaj smo se ustavili, je bilo okrog našega avtobusa že vse polno ljudi. Stiskali so nam roke, nas poljubljali in objemali. Ob drugih avtobusih take gnečne ni bilo!«

Ali pa takrat, ko smo prišli v El Ariš! In pozneje v Gazo! Povsod nepopisni sprejemi.«

»In zdi se mi,« je nadaljeval Jože, »da vem, zakaj so nam ljudje tod tako naklonjeni. Mi smo na vsakem koraku pokazali, da smo prišli samo zato, da se popravi zlo in zagotovi neodvisnost in mir. Na svojo neodvisnost pa so Egipčani zelo ljubomurni in prav zato, ker vedo, da vsi Jugoslovani misljijo tako, kot smo mi postopali in da se tudi Jugoslovani borijo za enakopravne odnose med dr-

žavami in za neodvisnost držav, smo bili povsod prisrčno dobrodošli.«

So pa tudi taki, ki ne misljijo tako. Tudi med pripadniki čet Združenih narodov si našel take. Živo se spominjam, kako je nekoč v neposredni bližini El Ariša eksplodirala na cesti tempirana mina ravno v trenutku, ko je cesto prečkal egiptovsko dekleceto. Razmesarila ji je obe nogi, v tem času pa je pripeljal po cesti patruljni džip s kamadsko posadko. Deklece, ki je ležalo na cesti, je zapiral džip pot. Brž je izstopil iz avtomobila vojak in jo z nogami odrnil s ceste. Potem je vozilo nadaljevalo pot. Na srečo pa je bilo v bližini nekaj naših vojakov, ki so pravkar pripravljali teren za nogometno tekmo z Norvežani. Prihiteli so k deklecetu, ga za silo obvezali in odpeljali v našo ambulanto.

Take in podobne stvari pa so ljudje videli in komentirali. Danes namreč tudi najpreprostejši Arabec ni več samo stvar za izkoriscanje. Zaradi tega izkušenja v preteklosti zna morda še mnogo bolj kot kdorkoli drug, ceniti človeka le po njegovem odnosu do človeka.«

popreteklega časa odrskih dela, ki spričo mehanizacije ter mrzličnega tempa današnje dobe bo ostal človek brez sleherne umetniške pretenzije in napredne tematike le žalijo in podcenjujejo okus sodobnega človeka. Gre namreč za to, da se v delovnem človeku zбудi zavest, da je edino oziroma končni dedit bogate kulturne dediščine in da se v njem zdravljenci potreba po umetniškem izživljanju.

Nekateri sicer zagovarjajo neustrezeno programsko politiko te ali one sekcijske, češ, da je treba širiti »ljudske kulturo, kajti ostala, lahko bi jo imenovali tudi »visoka« kultura, ni dostopna dojemam preprostega človeka. Takšno razpravljanje o »ljudske in »visoki« kulturi je nesmiseln. Je samo ena kultura in to je treba posredovati delovnemu človeku.

Mnogokrat so nerešeni gospodarski problemi tisto, kar potiska skrb za kulturno - prosvetno delo na drugo mesto. To mačehovsko nenaklonjenost do nekaterih društev je sicer moč opraviti z najrazličnejšimi komunalnimi, stanovanjskimi in drugimi problemi, pri tem pa se pozabljiva, da so tudi človekove kulturne potrebe poognjene z nenehnim napredkom človeške družbe tudi v ekonomskem smislu. Treba bi bilo torej, res še nezačodna sredstva sorazmerne in v skladu z objektivnimi potrebami porazdeliti in ne vedno postavljati v ospredje rentabilne investicije, ki obetajo v doglednem času dvig materialnega standarda.

Kaj pa duševni standard delovnega človeka? — Brez kulturnih dobrin in

TE DNI PO SVETU

△ Jugoslovanska parlamentarna delegacija, ki se že nekaj dni mudi v Romuniji, je obiskala Jaši, eno najstarejših kulturnih središč in glavno mesto Moldavije. Jugoslovansko parlamentarno delegacijo na vsej poti po Romuniji prisrečno in prijateljsko sprejemajo.

△ Predsednik francoske vlade GUY MOLLET je sporočil, da je francoska vlada sklenila postaviti vprašanje Sueškega prekopa ponovno pred Varnostni svet OZN. Po sestanku vlade, ki je razpravljala o tem, je Guy Mollet dejal novinarjem, da so sedanji egiptovski pogoji za plovbo po Sueškem prekopu nesprejemljivi. Pripomnil je, da se bo Francija še zadnjkrat obrnila na Varnostni svet, da bi uredila sueško vprašanje, v skladu z načeli, ki jih je potrdil Varnostni svet lani v oktobru. Francija bo še nadalje bojkotirala Sueški prekop in njeno nadaljnje ravnanje bo odvisno od sklepa Varnostnega sveta. Mollet je še tudi dejal, da je v protest proti načinu, kako obravnavajo sueško vprašanje, ponudil predsedniku Cotyju svoj odstop, katerega pa le-ta ni sprejel.

△ EISENHOWER je izjavil, da je prepričan, da Sovjetska zveza zdaj bolj resno obravnava razorozitev zato, ker čuti težave spriči vzdrževanje večike vojaške organizacije. Pripomnil je, da tudi ZDA in druge zahodne dežele čutijo težave spriči tega, toda na drugačen način. V tej zvezi je menil, da svet ne sme izgubljati upanja v napredek razgovorov o razorozitvi. Izgubiti to upanje bi bilo usodno in bi človeštvo pahlilo v žalostno usodo.

△ Ob razpisu državnega posojila za leto 1957, je finančni minister Sovjetske zveze ZVERJOV v svoji izjavi poudaril, da se novo posojilo v znesku 12 milijard rublov po svojih pogojih znatno razlikuje od prejšnjih posojil. Posojilo je razpisano na dobo 5 let, vračati pa ga bodo začeli leta doli potem. Posojilo je znatno manjše kakor prejšnja posojila.

△ V Varšavi se je v sredo začel IX. plenum Centralnega komiteja Poljske združene delavske partije, na katerem je imel referat o ključnih problemih politike prvi sekretar CK VLADISLAW GOMULKA.

V svojem govoru je poudaril, da je naloga IX. plenuma nadalje razvijati problematiko na podlagi sklepov VIII. plenuma. Podčrtal je nadalje velikanski pomen sodelovanja delovnih ljudi v upravljanju z narodnim gospodarstvom in državno administracijo. V tem upravljanju se mora uresničevati diktatura proletariata kot najširša oblika demokracije za delovne ljudi. Govoreč o poljski poti v socialistizem je Gomulka dejal, da je praksa izgradnje socialistizma pokazala, da ni in ne more biti univerzalnih oblik. »Toda socialistizem je univerzalen, oblike njegove izgradnje pa narekujejo konkretni pogoji, kraj in čas. Tu gre tudi za to, da bi na podlagi lastnih in tuhuj izkušenj poiskali nove oblike, ki bi izboljšale stare načine graditve socialismu.«

△ Britansko obrambno ministrstvo je sporočilo, da je v sredo na osrednjem Pacifiku v veliki višini izvršena prva atomska eksplozija v sedanji peti seriji britanskih atomskih poizkusov z jedrskim orozjem. — Kot je videti, velike sile kljub nasprovanju javnega mnenja še nadaljujejo z atomskimi poizkusi.

IZDAJA ČASOPISNO ZALOŽNIŠKO IN TISKARSKO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNIK / UREJNA UREDNIŠKI ODBOR - OGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJŠEK / TELEFON UREDNIŠTVA ŠT. 475, 397 — TELEFON UPRAVE ŠT. 475 / TEKOČI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 61-KB-1-Z-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DINARJEV, MESEČNA 50 DINARJEV

LJUDJE IN DOGODKI
EDINI MOŽNI IZHOD

Ko je v ponedeljek stopil britanski ministriški predsednik Macmillan pred poslaniške klopi v Spodnjem domu, so vsi pričakovali iz njegovih ust samo eno izjave, ki ni nikogar presenetila, čeprav je marsikoga spravila v slabo voljo. Tedaj je Macmillan dovolil britanskim ladjam, da znova zapljujejo skozi sueški prekop.

»Sramotna kapitulacija«, »ponižanje«, »najbolj nesmiseln počas« — taki in podobni naslovovi so takoj za tem napolnili stolpce britanskih časopisov. Odmev v javnosti je bil različen: od ranjenega britanskega ponosa do grenkega spoznanja, da je to vendarle edina možna rešitev. Zgodilo se je tudi prvič, odkar so se zgrnili oblaki nad sueškim prekopom, da je neki egiptovski časopis čestital britanskemu premieru k njegovim potezam. Vse kaže, da je britanska vlada z drzno potezo sklenila prekiniti z ne-jibljivo preteklostjo, z vso navlako sueške pustolovščine, ki jo je prejela v dediščino od prepopršnje Edenove vlade. To je samo po sebi že pozitivno dejstvo, ker je Macmillanov kabinet pokazal voljo, da se sprizazni s stvarnostjo, čeprav so Velika Britanija s tem še ni odrekla misli na razne poznejše posege in ukrepe proti Naserjevi vladi.

Macmillanova odločitev je sle-

dila neposredno sklepu tako imenovanega Združenja uporabnikov sueškega prekopa. Ta organizacija, ki je nasledila staro sueško družbo in skušala diktirati neodvisni egiptovski vladi svoje pogoje, je spoznala, da po teji poti ne bo prišla daleč. Zato so na zadnjem sestanku minuli teden sklenili, da bodo prepustili vsake vladi, članici tega združenja odločitev, ali bodo lahko njene ladje plule skozi prekop ali ne. To ni bila samo edino možna rešitev za umetno rojeno združenje, marveč tudi njegova edina razumna poteza, odkar je nastala ta organizacija. Prav to pa obenem razkriva, kako nesmiseln je bil obstoj in vloga Združenja uporabnikov sueškega prekopa.

Ze dlje časa je bilo vsem jasno, da večini držav, ki uporabljajo prekop, gre le za to, da bi čimprej obnovili redno plovbo skozi prekop in spet navezali s sueško vojno pretrgate trgovinske stike. Odkar je Egipt s svoje strani ponovno slovensko izjavil, da bo spoštoval načela proste plovbe po prekopu, je odpadel vsak resnejši razlog, da bi zahodne dežele še nadalje prepo-

vedovale svojim ladjam prehod skezi Suez. Britiski raznih gospodarskih krogov, zlasti iz onih industrijskih vej, ki jim je petrolej neogiben, je postal čedalje močnejši. Njemu se je prizadejalo še svetovno javno mnenje, stališče ZN in popustljivost nekaterih drugih zahodnih dežel, ki so mirne vesti začele izkoriscati ponovno usposobljeni prekop.

Ob takem razvoju dogodkov je vsaka misel na morebitni bojkot prekopa moralna nujno zblejeti in je postala praktično neurešljiva. Tega so se dobro zavedali tudi v Egiptu in so zato ob vseh grožnjah z bojkotom prekopa ostali povsem hladnokrvni. Egiptovski tednik »Akhbar El Yoma« je jasno zapisal: »Če bi zahodne pomorske družbe začele bojkotirati prekop, bi jih zamenjale druge konkurenčne družbe, ki bi z uporabo prekopa imeli 70% manjše izdatke od njih.« To pa ni bilo mnenje samo egiptovskega tiska, marveč ga je delila večina svetovnega časopisa, svoje pa je pribil tudi ameriški zunanji minister Dulles, ko je dejal, da bojkot ne bi bil koristen niti za tiste, ki bi ga izvajali. V tem prepriča-

nju ga je dovolj zgovorno potrdil tudi britanski časopis »New Statesman and Nation«, ki je navedel, da bi britanski bojkot prekopa za vsak funt škodo egiptovski državni blagajni prizadejal 10 funtov izgube britanskim koristim. Ze sedanje zadrževanje britanskih ladij povzroča vsak dan pol milijona funtov škodo britanskemu gospodarstvu, ki ga je sueška kriza značno razrahjala, saj je utrpelo učinkovito manj ko 500 milijonov funtov.

Zadnjem nič čudno, če se je Združenje uporabnikov odločilo odvezati svoje člane nesmiselne obveznosti, ki se je večina držav-članic tako ni več pridrževala. Enostanski bojkot bi britanskim koristim prizadejal še več izgub, poleg tega, da bi bil povsem brez smisla. Zato je britanski korak docela stvaren in edini možni izhod iz zagate, ki so si jo pripravili britanski diplomati sami. Na vrsti je le še Francija, ki še vedno trmo stoji vztraja pri svoji »politiki odločnosti« do Egipta. Pač zaradi Alžira. Toda tudi njim bi koristilo, da se počasi sprizajnijo s stvarnostjo, saj bodo tako koristili največ sami sebi. Vesel je pač potreben smela kirurška operacija, da bi rešili vsaj tisto, kar je še ostalo zdravo.

MARTIN TOMAZIČ

kratko, vendar zanimivo

OBČINSKI KOMITEJI LMS SO PREŠIBKI

Kranj, 16. maja. Včeraj je bila v Kranju prva seja novo izvoljenega Okrajnega komiteja LMS. Razpravljali so o življenju vajencev in njihovi prehrani. Nadalje so razpravljali tudi o ideološko-političnem delu. To delo je nezadovoljivo zlasti po nekaterih vseh, ker so ponekod vodstva občinskih komitejev LMS prešibka, razen tega pa jim tudi komunisti ne nudijo zadostne pomoči.

V »ISKRI« SO IZVOLILI DVA DELEGATA ZA KONGRES DELAVSKIH SVETOV

V tork 14. maja je bilo v »Iskri« zasedanje delavskega sveta. Sklepali so o gospodarskem planu podjetja za leto 1957, imenovali so člane delavskih svetov, ki bodo sodelovali pri analitski oceni delovnih mest. Iz vrst članov delavskega sveta so izvolili tudi posamezne komisije, ki delajo pri delavskem svetu. Razen tega pa so na zasedanju izvolili dva delegata, ki bosta zastopala podjetje na kongresu delavskih svetov Jugoslavije.

SLAP PERIČNIK JE V NEVARNOSTI

Svet okrog slapa Peričnika je zelo krušljiv. Voda je napravila dve razjadi, ki se z leta v leto poglabljata. Prva je pri vrhu široka en meter, globoka pa je štiri metre. Druga pa je široka 80 centimetrov, globoka pa tudi

skoraj štiri metre. Če bi dopustili, da bi se razjadi poglabljali, bi se slap spremenil v vodno korito.

Turistično in Planinsko društvo v Mojstrani že dolga leta opozarja na nevarnost, ki grozi slapu. Ker društvi sami nikoli nista imeli toliko sredstev, da bi lahko razjadi zalihi s cementom, se dela nista mogli lotiti. Na zadnji seji pa se je za zadevo zavzel tudi Svet za turizem pri ObLO Jesenice in sklenil dodeliti potrebna sredstva za ohranitev Peričnika. Nevarno delo bodo opravili delavci, ki v Zgornjesavski dolini regulirajo hidrounike. V obe razjadi bodo vgradili 120 kubičnih metrov kamna in betona.

SREČA V NESREČI

V ponedeljek, 13. maja popoldne se je na cesti Strahinj—Žeje na nezavarovanem železniškem prelazu v Strahinju pripetila kajen nadzadna nesreča. Posestnik Lovro Fajan iz Strahinja se je z vprežnim vozom odpeljal na polje. S seboj je vzel tudi odraslega sina in hčerkico Marijo s štiriletim otrokom. Vsi trije so se deli na deski prednjega dela voza, zadaj pa je bila še Marijina hčerka. Pred nezavarovanim železniškim prelazom ni nihče pogledal na progo, pač pa so bili vsi trije obrnjeni proti svoji njivji ob levi strani ceste. Zaradi tega tudi niso opazili prihajajočega vlaka, ki je vozil iz Tržiča v Kranj. Brezbrinjega voznika je na njegov prihod opozoril

otrok, vendar je bilo že prepozno. Lokomotiva je zadebla koina in ga potegnila za seboj, da je obležal mrtev v jarku. K sreči so bile oje vozā že stare in so se prelomile. Ostali del voza je ostal na mestu nepoškodovan. Konj je bil vreden 65.000 dinarjev, na vozu pa je škoda za 5000 dinarjev. Nesrečo je zakrivil voznik.

PROMETNA NEZGODA V ZGORNJIH BRNIKIH

15. maja ob 10.45. uri je prišlo do prometne nezgode v Zgornjih Brnikih. Trčila sta kolesar Jože Kepic in motorist Andrej Zorman. Kolesar je laže poškodovan. Nezgoda je zakrivil kolesar, ker je na cestnem ovinku vozil po lev strani.

POJASNILO K VESTI »EKSPLOZIJA V ŽELEZARNI«

S Tajništva za notranje zadeve v Kranju smo za ponedeljekovo številko dne 13. maja, prejeli vest o eksploziji v Železarni, ki jo danes pojasnjujemo. Do nesreče je prišlo, ko je čistilec plinovodov pri visokih pečeh Janko Cemažar pričel s kisikom žgati odprtino na plavžu. Iz vrtilne je sikl plamen in zajel Cemažarja. Na pomoč so mu takoj prisločili ostali sodelavci in reševalec ter v dveh minutah pogasili gorečo bleko. V jesenški bojnišnici tovariša Cemažarja uspešno zdravijo. Poškodbe torej niso tako hude kot je bilo navedno v zadnjem številki lista.

šport

STARCI — ZAPRAVIL PRVENSTVO SLABŠI REZULTATI KOT SMO PRIČAKOVALI

KRANJ, 16. maja. — V Kranju se je sinoči končalo državno prvenstvo v kegljanju za posameznike. Rezultati, ki so jih dosegli tekmovalci v sredo, bodo morda koga začudili. Zapisati moramo, da čeprav je bilo pričakovati, da bo za državnega prvaka potrebljeno več kakor 907 kegljev, so bili kegljači v sredo že močno utrujeni od napornega tekmovanja v prvih dneh prvenstva.

Zadnja nado slovenskih tekmovalcev je bil Krančan Starc. Metal je odlično vse do zadnjega čiščenja. S strahom so pričakovali to zadnjo oviro, ki pa je Starca na žalost vseh prisotnih spravila ob naslov državnega prvaka. Martelancu se je poznalo, da je utrujen in ni mogel tako razveseliti gledalcev kot jih je v tork. Slovenci so v prvi deseterici zasedli sedem mest in bi z malo več sreče lahko dosegli še večji uspeh.

REZULTATI PRVE DESETIKE: 1. Marjan Pogeljšek 907, Stanko Hladnik 900 (oba Grmnoščica), 3. Mate Buneta 899 (Part. Bgd.), 4. Rajko Starc 898, 5. Lado Ambrožič 893 (oba Triglav), 6. Miško Štefe 883 (Zvezda Lj.), 7. Avgust Likovnik 880 (Lj.), 8. Viktor Vanovšek 860 (Beton), 9. Lado Martelanc 858 (Triglav), 10. Ljubo Lotrič 856 (Lj.).

M.

KAJ SODIMO O...

KONFEKCIJI (MNENJA POTROŠNIKOV)

Potrošniki se vse bolj zanimali za konfekcijo. Vendar naša konfekcijska podjetja v ved primerih še ne zadovoljujejo želja kupcev. Potrošniki si sicer žele, da bi lahko kupili že gotova oblačila, vendar se kljub temu izdelki le počasi uveljavljajo. Zakaj, bodo povedali potrošniki sami:

Anka Cigoj, gledališka igralka: »Menim, da so cene konfekcije zmerne, vendar sem načelno proti konfekciji, ker kupec le težko dobti oblačilo, ki bi mu brezhibno pristojalo. Zato bi morale konfekcijske delavnice izdelovati oblačila za vse »vrste« kupcev, razen tega naj bi po istem modelu izdelali le dve, največ tri oblačila, sicer smo vsi uniformirani...«

Marijan Rugale, uslužbenka Gospodinjskega biroja: »Za odrasle je konfekcija skoraj zadovoljiva, le premo pestra in nekoliko predraga. Povsod prodajajo le plašče, veterne jopiče, bluze in morda

blače. Za otroke je izbiro premo, razen tega so izdelki nekvalitetni (otroški čeveljki so slab, ravno tako otroška trikotaža). Predvsem manjka konfekcije za otroke v starosti do 8 let. Morda bi lahko dajale tekstilne tovarne svoje ostanke tekstila konfekcijskim delavnicam, da bi lahko te izdelovali ce-nejša otroška oblačila.«

Bine Kobentar, uslužbenec: »Otroške konfekcije je še vedno mnogo premo. To je tudi vzrok, da je cena otroški konfekciji tako visoka. Za ostalo konfekcijo se mi zdi, da je med izdelki še premo izbiro. Cena je nekako ustrezna in prilagojena kvalitetu izdelkov.«

Jožica Teppi, urednica ženskega kotička »Glasa Gorenjske«: »Konfekcija si pri nas šele utira pot med potrošnike. Tovrstna oblačila imajo vrsto napak, zaradi katerih pri kupcih niso priljubljena. Kroji so navadno, zastareli, barve neokusne in kvalitetno slabe, izdelava pa je pogosto nesolična. Tudi izbiro modelov je premajhna. Od konfekcijskih oblačil kupujem le perilo, volnene pušovje in jopiche. V več krajih bi bilo dobro ustanoviti polkonfekcijske prodajalne, kjer bi potrošniku v kratkem času napravili obliko po meri.« Lj.

ODKRITJE SPOMINSKE PLOŠČE MATIJI VALJAVCU

Letos je preteklo 60 let, odkar je v Zagrebu um

ORGANIZACIJA DELA IN DELAVSKO SAMOUPRAVLJANJE

Ko govorimo o organizaciji podjetij, ni mogoče iti mimo temeljev gospodarskih organizacij, to je mimo sistema delavskega samoupravljanja. Če bi pri obravnavanju takega vprašanja kot je organizacija dela, prezrli to osnovno, potem bi bil utemeljen prigorov, da gledamo na delavske svete in upravne odboare kot na neke institucije, ki so same sebi namen. Nesporno pa je, da je sistem delavskega samoupravljanja tista osnova, ki je v bistvu najzahtevnejši razlog za uporabo naj-

sodobnejših znanstvenih načel organizacije dela. To sledi iz same funkcije delavskega samoupravljanja. Ker je to tako, potem je v kritični obdelavi problemov organizacije dela treba pripomniti, da vodilno in strokovno osebje v gospodarskih organizacijah ni dovolj upoštevalo samoupravnih organov in ni bilo tisti del kolektiva, ki bi moral biti predvsem vzpodbuda za to, da bi se sistem delavskega samoupravljanja bolj pozitivno odrazil na organizacijo dela.

Odnosi vodilnega osebja in samoupravnih organov

Prav gotovo je eden perečih problemov organizacije dela odnos tako imenovanega strokovnega kolegija v gospodarski organizaciji do organov delavskega samoupravljanja in obratno. Dogaja se, da pride na sejah strokovnih kolegijev do bolj ali manj odkritega podcenjevanja vloge samoupravnih organov in zato ti organi ali njih posamezni člani kažejo včasih nezaupanje do strokovnih kolegijev in njih vloge v vodenju proizvodnje. Pri vsem tem pa se pogosto srečujemo z zelo nerazčlenimi pojmi o funkciji samoupravljanja na eni in funkciji vodenja v okviru

Pravila podjetja

Če upoštevamo to dejstvo, se nam zdi nemogoče, da podjetja v praksi dostikrat predpisujejo pravila med seboj. Ta so včasih za posamezno gospodarsko organizacijo neustreza ali celo zastarella. Pravila tudi največkrat le formalno sprejemajo na sejah delavskih svetov. So tudi primeri, ko direktorji ali drugi vodilni ljudje predpisujejo vrsto organizacijskih predpisov. Pri tem pa nastane vprašanje, če gre to lahko mimo organov samoupravljanja in brez širše obravnavane!

Važno vprašanje s tega področja je, kako zainteresirati celoten kolektiv za izboljšanje dela in delovnih mest. Delavci imajo večkrat mnogo predlogov in pripombe, ki pa ne pridejo dovolj do izraza. To kaže, da se tako delavski sveti, kot strokovnjaki premalo ukvarjajo s problemi organizacije dela in da strokovnjaki kažejo tudi premalo teženj, da bi delavski svet odločal o teh vprašanjih. Dosledno je treba uveljavljati funkcijo delavskega sveta in upravnega odbora kot organov, ki sklepajo in odločajo. Prav tako pa je treba dosledno uveljavljati tudi vlogo

celotne organizacije dela na drugi strani. Večkrat se dogaja, da se delavski sveti operativno spuščajo v vodenje proizvodnje, da se operativno pečajo s posameznimi kadrovskimi vprašanji, razmeščanjem na delovna mesta in podobno, zaradi česar pride do trenj med organi samoupravljanja in vostvom podjetja. To se dogaja često tudi zaradi podcenjevanja pravil in drugih organizacijskih predpisov v gospodarskih organizacijah. Kar je za OLO in ObLO statut, to morajo biti za gospodarske organizacije pravila. Ta pa morajo biti za posamezna delovna področja dopolnjena z organizacijskimi predpisami.

POLOVICA KANDIDATOV JE PADLA

Preteklo soboto je zasedala na Jesenički izpitna komisija OLO Kranj, pred katero je polagalo 16 kvalificiranih delavcev iz Zelezarne Jesenice, »Ela« Begunje in »TIO« Lesce izpit za visoko-kvalificirane delavce. Medtem ko so dali dosedanj izpit po vprečno prav dobre uspehe, je to pot opravilo izpit od šestnajstih le 8 kandidatov. Kazno je, da so začeli nekatere izpite omalovaževati, kar se je bridko maševalo. U.

postavlja v dokaj čudno luč. Od tod tudi težave, ki jih imajo včasih strokovnjaki pri uveljavljanju svojih, sicer konstruktivnih predlogov.

So tudi primeri, da se direktor poslužuje organov delavskega samoupravljanja kot nekakih posvetovalnih organov, za katerimi se često tudi skrije. V takih primerih se odgovornost pred delovnim kolektivom razvedeni, kar zopet negativno vpliva na organizacijo dela.

Komisije samoupravnih organov

Ko razpravljamo o organih delavskega samoupravljanja, mnogo govorimo o nadaljnjem izpopolnjevanju in razvijanju samoupravnih organov. Pri tem največkrat mislimo na komisije.

Cepapr je ta metoda dela lahko koristna, se že marsikje kažejo njene negativne posledice. Prav pretiravanje pri ustavljaju najrazličnejših komisij opozarja, da se le-te ustavljajo celo za tista delovna področja, za katera obstajajo v podjetju referati, odsekim in oddelki! Na ta način delavski svet preko takih komisij prevzema naloge, za katere ima sicer plačane strokovnjake. To ovaja delavske svete od načelnih ekonomsko-političnih problemov gospodarskih organizacij, vnaša v potrebljeno poslovno ažurnost negotovost, zavlačevanje in »demokracijo« v izvrševanje nalog, pri katerih je potrebna popolna disciplina. To izpodkopava strokovnjakom tisti položaj, ki ga v delovnem procesu imajo (in ga tudi morajo imeti) in zaradi česar so podjetju strokovnjaki potreben. Nekaterim strokovnjakom pa je takšna praksa dobrodošla, ker jim daje možnost prevliti odgovornost za kakovostno in pravočasno izvrševanje določenih nalog na organe delavskih svetov.

Skodljivi pa so tudi primeri, da organi samoupravljanja v podjetju spoštujejo direktorja in strokovni kolegij le kot sicer potrebljeno, vendar začasno zlo.

Tudi taki pojavji morajo biti današnjemu razvoju tuji in za samo delavsko samoupravljanje, organizacijo in proizvodnost dela škodljivi. Direktorja in vodilne uslužbence podjetja je treba uveljaviti kot neposredne organizatorje dela in delovnega procesa! Le pod tem kogojem je njihova funkcija poroštvo za tako organizacijo dela, za tako poslovanje in vodenje, ki ga lahko vkladimo z izpolnjevanjem družbenih interesov, interesov delovnega kolektiva in posameznika. Ti interesi pa terjajo, če ne izrecno pa objektivno uporabu znanstvenih načel sodobne organizacije dela. C. B.

PRIPRAVE NA PRVI KONGRES DELAVSKIH SVETOV

Od celotnega števila šestinosemdesetih trgovskih podjetij in trgovin na drobno na Gorenjskem, je le dvoje lahko volilo delavski sveti, triinštredeset samo upravni odbori, medtem ko dvainpetdeset trgovskih gospodarskih organizacij ni moglo voliti niti upr. odbora.

Ti podatki kažejo o pravzaprav svojevrstni problematiki delavskega samoupravljanja v trgovini tam, kjer kolektivi nimajo toliko števila zaposlenih, da bi lahko izvolili tudi lasten upravni odbor. Te ugotovitev sicer ne izpodkuju samega sistema samoupravljanja, vendar v precejšnji meri onemogoča organizirano delo kolektivov v tej smeri in

doslikrat tudi nima tiste praktične vrednosti kot v večjih kolektivih. To so zlasti ugotovili zastopniki samoupravnih organov trgovina kranjskega okraja, ki se so nedavno tega zbrali na okrajni konferenci, kjer so tudi izvolili delegata za I. kongres delavskih svetov Jugoslavije.

POMANJKLJIVOST SAMOUPRAVLJANJA V TRGOVINI

Najpoglavitnejša pomankljivost samoupravnih organov v trgovini je v tem, da se delavski sveti in upravni odbori premalo počlabljajo v problematiko podjetja, ki ga upravljajo, kakor tudi v problematiko trgovine sploh. Zategadelj so tudi odločitve samoupravnih organov v trgovini največkrat vse preveč odvisne od stališč vodilnega osebja v podjetjih, premalo pa plod lastnih doganj in menjenih članov kolektiva.

Cutiti jo tudi, da se zanimanje samoupravnih organov v trgovini največkrat izraža takrat, ko gre za neposredne materialne pravice članov kolektiva (delitev dobička!), manj pa takrat, ko je treba razmišljati in razpravljati o problemih celotnega gospodarskega poslovanja podjetja, vzgoje kadrov itd.

Del krvido za tako stanje je prav gotovo na eni strani v nepravilnem pojmovanju pravic in dolžnosti članov delavskih svetov v trgovini, precejšen del pa tudi v tem, da so člani delovnih kolektivov v trgovini še vse premalo seznanjeni s splošnimi problemi trgovine. Člane delovnih kolektivov tudi zelo poredkom vključujemo v različno obravnavo problemov našo trgovine.

Poseben položaj organov samoupravljanja v trgovskih podjetjih pa jo nastalo, ko so bili izvoljeni organi družbenega upravljanja v trgovini - potrošniški sveti. Gled pravice enih in drugih je tudi še sedaj precej nejasnost, čeprav ni razlogov, da bi obstoj potrošniškega sveta onemogočal ali celo izključeval delovanje delavskega sveta v posamezni trgovini in narobi.

Delavski svet, upravni odbor ali kolektiv posamezne trgovine, je organ delavskega samoupravljanja v podjetju, medtem ko so potrošniški sveti predvsem organi družbenih kontrol v trgovini in imajo v prvi vrsti namen posredovati želje potrošnikov organom samoupravljanja v podjetjih. Ni prav

nobenega dvoma, da je delovanje potrošniških svetov v marsičem v precejšnjem interesu samih delavskih svetov v trgovini, saj jim potrošniški sveti lahko posredujejo vse tisto, kar teži potrošnike. Ne le, da so delavski sveti v dolöčeni meri in v okviru možnosti dolžni upoštevati želje in zahteve svojih kupcev, marveč sodelovanje z njimi - seveda koristno - v veliki meri prispeva tudi k boljšemu poslovnemu uspehu podjetja.

Hkrati ne bi bilo pravilno, če bi si potrošniški sveti lastili pravico neposrednega upravljanja v posamezni trgovini in v podrobnosti posegali v gospodarjenje podjetja, ker bi tako zmanjševali pravice in tudi ugled samoupravnih organov v trgovini. Takšnih teženj pri potrošniških svetih sicer ni bilo opaziti, vsaj pri večini svetov ne. Treba je tudi pripomniti, da so prav potrošniški sveti pri majhnih kolektivih trgovin, zlasti v oddaljenejših krajih, v marsičem nadoknadiли pomankljivo delo in neiznadljivost posameznih samoupravnih organov.

Eno izmed vprašanj, o katerem so tudi govorili na konferenci, je vključevanje potrošnikov v delavske svete. Trgovina je o tem zavzela negativno stališče. To predvsem zavzelo tega, ker bi v tem primeru šlo za kršitev načel samoupravljanja in morda tudi za domnevo, da trgovski delavci ne zaslužijo tistega zaupanja, kot delavci v drugih gospodarskih panogah. Zaradi tega predstavniki samoupravljanja v trgovini sodijo, da je pravilnejše formirati samostojne potrošniške svete, kot da bi se v organe upravljanja vključevali državljanji, ki niso člani kolektivov.

Problemi našega trgovskega omrežja postajajo v zadnjih letih vso bolj občutni in terjajo hitre in nujne rešitve, kajti čutiti je, da jo trgovina v primerjavi z ostalimi gospodarskimi panogami v precejšnjem zaostanka. Zato bodo morali v prvi vrsti organi delavskega samoupravljanja v trgovinskih podjetjih v trgovinah vložiti še mnogo naprav, da bi postopoma uredili vrsto še nerezih vprašanj. — S temi problemi, ki smo jih v tem sestavku le v skopih obrisih nanzali, so bosta podala delegata delavskega samoupravljanja trgovino kranjskega okraja na I. kongres delavskih svetov v Beograd.

I. A.

GLAS GORENJSKE

IZ TRŽIŠKIH DELOVNIH KOLEKTIVOV

Upravni odbor Bombažne predilnice in tkalnice v Tržiču je pred kratkim razpravljal o zvišanju norm zaradi spremembenih pogojev dela. Sklenili so, da bodo delavci o vsaki spremembi pravočasno obveščeni. Razdelili so tudi sredstva sklad za samostojno razpolaganje tako, da so določili dotacijo stanovanjski zadruži, obratni ambulantni, počitniški domu, upravi stanovanjske skupnosti, delavsko-uslužbeni menzi, gasilski četni in političnim organizacijam v podjetju. V lastni investicijski sklad pa so vložili 19 milijonov dinarjev. — Letos bo podjetje sprejelo na praks 20 praktikantov, medtem ko gimnazijev letos ne bodo sprejemali na praks.

V Tovarni lepenke govore o elektrifikaciji obratov
Tovarna lepenke v Tržiču si še nadalje prizadeva elektrificirati svoje obrate. O tem zlasti mnoga razpravljajo samoupravni organi podjetja. — Za izplačilo premij so določili 35% celotnega zneska plač iz dobička. — Ker imajo za sedaj dovolj surovin na zalogi, jih do konca maja tudi ne bodo kupovali.

Za boljše delovne pogoje

V Lesno-industrijskem podjetju v Tržiču so na nedavni seji delavskega sveta predvsem sklenili, da bodo modernizirali zračne naprave, da bi s tem zmanjšali nevarnost požarov in omogočili delavcem boljše delovne pogoje.

Poglavitna naloga — povečanje prometa

Trgovsko podjetje »Prehrana« v Tržiču bo odslej analitsko ocenilo svoje uslužbence, podobno kot v drugih podjetjih. Tako je sklenil delavski svet na zadnjem zasedanju. — Razpravljali so tudi o tem, kako povečati promet, ker bi se sicer utegnilo prijetiti, da uslužbenci podjetja ne bi mogli prejeti niti polnih plač. Sklenili so opozoriti vse poslovodje posameznih poslovalnic, da z boljšo založenostjo trgovin in boljšo postrežbo pritegnejo nove odjemalce.

J. V.

leležka

PREOZKA CESTA V MOJSTRANI

Turisti, posebno inozemski, potujejo vedno bolj z avtobusi. Na ta način si lahko ogledajo kar največ zgodovinskih znamenitosti in naravnih lepot. Holandec n. pr. navadno vodi pot z Bledu k slapu Peričnik. V Mojstrano pa si avtobus v veliko primere ne upajo, ker je 100 metrov dolgo cestišče med državno cesto in železniško postajo Mojstrana preozko. Turistično društvo Dovje-Mojstrana že dalj časa opozarja na to »ozko grlo«, vendar doslej brez uspeha. Dne 4. februarja 1957 smo v »Glasu Gorenjske« poročali, da se višina Peričnika vsako leto niža, ker voda v konglomeratni pečini vedno bolj poglablja korito. Kakor je izjavil tov. Matevž Kolar, je ObLO Jesenice dal 300.000 din., da se to

Danes je reklama sredstvo, ki ga uporablja vsak, kdor hoče uspeti. Čez Korensko sedlo in prehod v Ratečah prihajajo k nam tuji avtomobilisti. Planinske postojanke imajo tam okusne reklame deske, naša gostinska podjetja pa take potrebe ne čutijo. Ce hočemo, da se bo tujski promet povečal, bo v tem pogledu treba storiti mnogo več, pa tudi bolj načrtno, organizirano. Skupno delo turističnih društv v Mojstrani in v Kranjski gori bi ob sodelovanju gostinskega podjetja prav gotovo pokazalo prepirljive uspehe.

S.

NA TA NAČIN NE OMEJUJEMO ŠUŠMARSTVA
Šušmarstvo na Gorenjskem sprito nezadostnih obrtnih obratov socialističnega pa tudi zasebnega sektorja obrti, pomeni resen problem. O tem, na kajščen način naj bi šušmarstvo omejevali, je bilo že precej govora in različnih mnenij. Med vsemi temi pa prevladuje eno: v občnah je treba pospevati razvoj socialistične obrti, kar lahko v prvi vrsti prispeva k omejevanju šušmarstva.

V lanskem letu je tržna inšpekcija na Gorenjskem ugotovila 31 šušmarjev, za kaznovanje pa predlagala le 23. Pristojni sodniki za prekrške so v postopku rešili prijave za 15 šušmarjev, 4 prijave so odbili.

Vseh 15 šušmarjev, pri katerih je bil ugotovljen prestopek, pa je bilo kaznovanih z denarno kaznijo 51.500 dinarjev! Se pravi — na enega šušmarja odpade torej 3433 dinarjev!

Zaradi take, zgolj simbolične, denarne kazni pa se sedanjam šušmarjem brez dvoma izplača še nadalje šušmariti ...

I. A.

Zapiselj na reč

PISMO UPRAVI KINA V RADOVLJICI

V mesecu maju se navadno menjajo čas pričetka kino predstave. Tudi v Radovljici se tega držijo in večerne predstave se prično poleti ob 20.30 namesto ob 20. uri. Prebivalce Begunj, Zgoše in Nove vasi pa bi to precej prizadelo. Sedaj imajo po vsaki predstavi avtobus, ki jih v nekaj minutah pripelje domov. Če pa bo Kino Radovljica uveljavil poletni čas, bodo morali okoličani peš domov. Zjutraj morajo z

GORENJSKI OBVEŠTILCI**ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA**

Zdravstveni dom Kranj, Poljska pot 8, telefon 218, naročila za prevoz bolnikov telefon 04.

MALI OGLASI

Od privatnikov malih oglasov ne objavljamo pred vplačilom. Cena malih oglasov je: Preklic 20 din, izgubljeno 10 din, ostalo 12 din od besede. Naročniki imajo 20% popusta.

TELEFONSKA ŠTEVILKA NAROČNIŠKO-OGLASNEGA ODDELKA JE: KRANJ 190.

Hišo s petimi družinskimi stanovanji, vodo in elektriko, vso podkleteno, v velikosti 12x10 m, s pritiklinami vred in cca 400 m² vrtja na prometnem kraju na Primskovem zaradi družinskih razmer **prodam** iz proste roke skupno, po nadstropjih ali stanovanjih. V pritličju sta dva lokala grajena po predpisih in primerna za katero-koli obrt ali prodajalno ter eno družinsko stanovanje, v I. nadstropju sta dva družinska stanovanja z verandama in v II. nadstropju dva družinska stanovanja. Informacije dobite v Kranju, Golniška cesta 18.

Prodam motorno kolo »PUCH« 250 ccm in kovačko orodje. Naslov v oglasnem oddelku.

Prodam dobro ohraneno žensko italijansko kolo. — Pšenična polica 3, Cerkle.

Pozor! Počeni prodam stavbno parcelo 520 m² na lepem kraju v Struževem. Naslov v oglasnem oddelku »Glasu Gorenjske«.

Prodam kravo 8 mesecev brejo. — Markun Lovro, Sr. Bela, Predvor.

Prodam dobro ohranjen otroški voziček znamke »Tribuna«. Naslov v oglasnem oddelku.

ZAVOD ZA STANOVANJSKO IN KOMUNALNO GRADNJO, KRANJ

sprejme

GRADBENEGA INŽENIRJA, ING. ARHITEKTA ali GRADBENEGA TEHNIKA

s pooblastilom za vodstvo gradbenih del za nadzorno službo. Plača po pravilniku o plačah.

LICENCIRANEGA BIKA PINCGAVSKE PASME vzamemo brezplačno

na pašo za planino Šija. Ponudbe poslati KZ Sv. Katarina, p. Tržič

DVA NOČNA ČUVAJA

sprejmemo

Tarifna postavka 9300 do 10.000 din, doatek za nočno delo posebej. Ponudbe poslati na personalni oddelek tovarne »Iskra«, Kranj

ZADRUŽNA MLEKARNA KRANJ - ČIRČE sprejme v službo

SERVIRKO

za mlečno restavracijo Kranj. — Nastop takoj.

KMETIJSKA ZADRUGA ŠENČUR sprejme takoj**TRGOVSKEGA POMOČNIKA, KNJIGOVODJO in VAJENCA**

za trgovino. V poštov pridejo predvsem moški.

OBVESTILO

Komunalno podjetje „Komunala“ Kranj -

POGREBNI OBRAT

NAPROŠA VSE LASTNIKE GROBOV na pokopališču v Kranju in Stražišču, ki so plačali najemnino v času od 1. 4. 1955 do 30. 6. 1956 in se niso odzvali vabilu Občinskega ljudskega odbora Kranj zaradi prežigosanja potrdil o plačani najemnini, naj to storijo takoj.

Zadeva je važna, ker bo z odzivom vsakdo ugotovil točnost svojega vplačila najemnine groba.

OBJAVE**JAVNA DRAŽBA**

Občinski ljudski odbor Kranj, likvidacijska komisija bo v nedeljo, dne 19. maja 1957 prodaja na javni dražbi razni goščinski inventar — mize, stole, sede, steklenino, porcelan, jedilni pribor, namizne prte in razni drobni inventar.

Prodam kuhinjsko pohištvo malo rabljeno in leva vrata. — Naslov v oglasnem oddelku.

Prodam moško kolo. Šink Jože, Sp. Urniki 37, Cerkle.

Motorno kolo »Horeks« 500 ccm, potrebitno malega popravila prodam za 75.000 din. Naslov v oglasnem oddelku.

Državnemu zavarovalnemu zavodu se zahvaljujem za izplačano zavarovalno konja. — Urbanc Jože, Zg. Bela, Predvor

Nudim hrano in stanovanje poštenu dekletu, ki bi v doppoldanskih urah pazila na otroka. Naslov v ogl. oddelku pod »tako«.

Preklicujem številko bloka 33.789 izdanega v komisiji trgovini Kranj dne 30. 4. 1957. — Segula Matilda.

Progašam za neresci izjave, ki sem jih izrekel o Srednji novici Rezki, Stara cesta. — Drnovšek Viktor.

Progašam za neresci besede, ki sem jih govorila o babcici v Gorenje vasi. — Justin Milka, Javorje.

Zensko moč za vsa kuhinjska dela sprejme takoj »STARIMAYR« v Kranju.

Sivalni stroj znamke »Jona-Jah«, motor znamke »Puch« 250 ccm in »Druk pumpo« po ugodni ceni prodam. — Stular Helena, Otoče 1, Podnart.

Prodam moško kolo — kompletno za 16.000 din. — Globonik, Cerkle.

V prostih urah po službi grem pomagat šivati tistemu, ki mi da sobo. Naslov v oglasnem oddelku.

Prodam kravo 8 mesecev brejo. — Markun Lovro, Sr. Bela, Predvor.

Prodam dobro ohranjen otroški voziček znamke »Tribuna«. Naslov v oglasnem oddelku.

KINO**KINO »STORŽIČ« KRANJ**

Od 16. do 18. maja, amer. barv. film »DOLINA MASČEVANJA«, ob 17.30. in 20. uri.

19. maja, ob 9.30. uru nemški barvni film »DEZELA SMEHLJAJA«, ob 14. uru jugoslovenski film »ZENICA«, ob 16., 18. in 20. uru amer. barvni film »DOLINA MASČEVANJA«.

LETNI KINO »PARTIZAN« KRANJ

17. maja, jug. film »ZENICA«, ob 20. uru — zadnjikrat.

18. in 19. maja, premiera amer. filma »V KOLORADSKIH KANJONIH«, ob 20. uru.

KINO »SVOBODA« STRAŽIŠČE

18. in 19. maja, premiera amer. filma »V KOLORADSKIH KANJONIH«. V soboto ob 18. uru in v nedeljo ob 15.20., 17.30. in 20. uru.

KINO NAKLO

18. maja, jugoslov. film »ZENICA«, ob 20. uru.

19. maja, nemški barvni film »DEZELA SMEHLJAJA«, ob 17. in 20. uru.

KINO RADOVLJICA

Od 17. do 19. maja, italijanski barvni film »PLAŽA«. V petek in soboto ob 20. uru, v nedeljo ob 15.20., 17.30. in 20. uru.

KINO BLED

Od 17. do 19. maja, slov. film-drama »DOLINA MIRU«.

KINO LJUBNO

18. in 19. maja, amer. film »TAJNOST INDIJANKE«. V soboto ob 20. uru in v nedeljo ob 16. in 18. uru.

KINO »SORA« ŠK. LOKA

Od 17. do 19. maja, mehiški film »ZAPOR ZA ŽENSKE«.

KINO »KRVAVC« CERKLJE

18. in 19. maja, ameriški puštolovski film »ZASEDA«. V soboto ob 20. uru in v nedeljo ob 16. in 20. uru.

GLEDALIŠČE**PREŠERNOVNO GLEDALIŠČE KRANJ**

V soboto 18. maja ob 20. uru: GOSTOVANJE v Lancovem, Alojzij Remec »MAGDA«.

V nedeljo 19. maja ob 16. in 20. uru, izven in za podeželje GO-STOVANJE Mestnega gledališča z Jesenic, Andre Roussin »OTROCI PRIHAJAJO«. Komedija v štirih dejanjih. GOSTOVANJE v Prešernovem gledališču Kranj.

TAŽNI PREGLED**V KRAJNU**

Zivilski trg je bil v ponedeljek, 13. maja izredno dobro založen. Tudi kupcev je bilo tokrat precej. Gospodinje so po kupile veliko sadik povrtnine, predvsem papriki in paradizikov. Tudi krompir je šel dobro v denar. Jabolki ni bilo veliko naprodaj, bila pa so tudi precej draha — po 70 din/kg. Ostale cene: jajca 15 din/km., smetana 150 din/liter, kuhan maslo 600

NAROČNIKOM »GLASA GORENJSKE« V KAMNIŠKEM OKOLIŠU

Z uvedbo avtobusa za prevoz pošte iz Ljubljane v Kamnik, so se prometne in poštne zveze v kamniškem okolišu zelo izboljšale. Naročniki »Glasa Gorenjske« pa so bili tokrat prikrajšani, ker so prejeli list šele v tork, oziroma v soboto. Poštni avtobus nameč odhaja iz Ljubljane pred prihodom vlaka iz Kranja. Uprava našega lista bo skušala urediti zadevo tako, da bo pripeljal naš časopis v petek in v ponedeljek zjutraj v Kamnik Transturistov avtobus iz Škofje Loke.

UPRAVA

dinarjev kg, fižol 60 din/liter, krompir 15 din/kg, česen 10 din/glavica, šopek rdeče redkvice 10 din, špinaca 20 din/matica, kisla repa 25 do 20 din/kg, zavitek peteršilja 10 din, ajdova moka 70 din/liter, koruzni zdrob 50 din/kg, koruza v zrnih 40 din/liter, sadike paradižnikov 6 do 7 din/komad, paprike 8 din/kom. in majaron 10 din/šopek.

V ŠKOFJI LOKI

V sredo je bilo tudi na loškem trgu precej izbire. Cene so bile naslednje: por 5 din/km., špinaca 20 din/matica, motovilec 25 din/matica, regrat 20 din/matica, solata beriška 20 din/matica, korenje 5 do 7 din/km., zavitek peteršilja 10 din, čebula 100 din/kg, česen 10 din/glavica, jajca 16 din/km., smetana 150 dinarjev/liter, sirček 12 din/komad, suhi fižol 65 din/liter, krompir 15 din/kg.

GIBANJE PREBIVALSTVA**NA JESENICAH**

Poročili so se: Edvard Legar, delavec in Pavla Pernuš, gosp. pomočnica; Franc Iskra, tov. delavec in Roza Korošec, kuh. pomočnica; Edi Cilenšek, laborant in Hermrina Verhovšek, frizer, pomočnica.

Umrl so: Vida Frelih, uslužbenka; Dimitrij Velikonja, tov. delavec; Terezija Škrjanc, roj. Vovnik, gospodinja; Marija Merhar, roj. Dolinar, druž. upokojenka; Marija Ličef, roj. Jelenč, druž. upokojenka; Ivana Šifrar, roj. Kemperle, gospodinja; Marija Budan, roj. Schrank, gospodinja; Ana Mandelj, roj. Zgonc, gospodinja; Alojz Cuznar, učenec; Marija Ferčnik, roj. Roter, gospodinja; Feliks Kosmač, oseb. upokojenec; Jožefina Rozman, roj. Treven, gospodinja; Janez Tavčar, oseb. upokojenec; Anton Tavčar, oseb. upokojenec; Helena Prešern, roj. Rekelj, gospodinja.

Smledniku. Konec avgusta 1955 sta iz dravnice posestva vzela železno traverzo, vredno okoli 12.000 dinarjev. J. B. je še v marcu istega leta vzel na posestvu staro slamoreznicu, vredno okoli 6500 dinarjev. Traverzo je potem J. B. prodal S. K. v Bukovico, ki jo je kupil, čeprav je vedel, da je bila traverza ukradena. Sodišče je ugotovilo, da je bil glavni storilec in iniciator pri tativni J. B., V. F. pa je bil njegov pomočnik. Sodišče je obsojilo J. B. na 5 mesec zapora, V. F. in S. K. pa vsakega na en mesec zapora. S.

KROŠNJARjenje ŠE NI PRENEHALO

Ze lepo število krošnjarjev se je zvrstilo na zatožnih klopek gorenjskih sodišč. Med njimi je bilo tudi precej takih, ki so po hišah prodajali blago za oblike.

Zaradi preprodaje blaga sta se pred kratkim na kranjskem sodišču zagovarjala tudi brata Jurij in Stipe Miloloža, pri katerih so organi ljudske milice našli pri vsakem po 6 m blago za moške oblike. Blago je bilo zelo slabe kvalitete. Ponujala sta ga precej denarja. Ko je Stipe v hotelu »Pošta« zaradi vinjenosti zaspal, mu je Beravs izmaknil denarnico z dokumenti in 8000 dinarji gotovine ter oddel domov. Denar je porabil za pijačo, denarnico in dokumente pa je iz previdnosti odvrgel. — Vendar mu tudi to ni pomagalo. Obsojen je bil na mesec in pol zapora, po preživeti kazni pa bo moral vrniti Štrosu še 8000 dinarjev.

— ne

NI MOGEL UTAJITI

Dne 4. julija lani so v Bodovljah pri Škofji Loki napadli F. V. Napadla sta ga dva neznanca, eden od njih ga je pretepjal s kolom, mu izbil tri zobe in pripradal hude udarne po telesu. Ugotovili so, da sta bila neznanca M. H. in K. O., zaposljeni kot delavci pri podjetju »Cegrade«. M. H. je pred sodiščem dejanje zanikal, vendar so priče njegovo krivdo potrdile. Ker M. H. do sedaj še ni bil kaznovan, je bil obsojen na mesec zapora, po pogojno za nakup voza, kaj šele za prevoz. Zaradi nedovoljenega trgovanja sta bila obsojena na denarno kazno v višini 3

Pred zadnjo premiero PG v letosni sezoni

Jan de Hartog: ZAKONSKA POSTELJA

Vesela gajljivka o zakonu in zakoncih

Menda nobena družbenega institucija, mimo te starodavne ustanove, ki ji pravimo z juridičnim izrazom, »zakonska zveza«, ni bila tolikokrat predmet umetniške obravnave. Temu se ni čuditi. Ceprav si je ta ustanova iz stoljetja v stoletje izoblikovala novo podobo, je vendar v osnovi ostala to, kar je bila: »pravno« zagotovilo, da bodo žena in otroci preskrbljeni in včasih še nekaj več: objektivni pogoji za individualno ljubezen in srečo dveh ljudi. To, in predvsem to, naj bi v bočnosti, ko bosta obe partnerja osvojeno materialne odvisnosti, drug od drugega tudi bila. Resnjava individualna ljubezen, spočeta v renesansi, je po Leninevemu mnenju možna šele takrat, ko bodo o svobodni zakonski zvezzi odločala samo subjektivna medsebojna nagnjenja in ne materialni interesi enega ali drugega partnerja.

De Hartogova »dramatizirana« izpoved o zakonu pravzaprav ni niti drama niti komedija v pravem pomenu besede. Je kar obobe hkrati. Saj tudi življenje nikoli ni samo eno ali drugo. Če bi hoteli De Hartogovo igro zgodovinsko opredeliti, bi lahko rekli, da je to »kronika nekega zakona«, ki je bil sklenjen tam nekje na začetku »fin de siecle« in preminil nekje na večer pred drugo svetovno vojno.

In tako smo ob De Hartogovi drami priča, kako dva mlada človeka, maleno kakor Milan in Milena iz Cankarjeve novele, vsa »rosna« stopita na cesarsko cesto, po kateri hodita družno od postaje do postaje. Priča smo sončnemu jutru poročenega dne, veselim pričakovanjem, rojstvu »prestolonaslednika« in zakonskim preprirom vročega opoldneva, ko bi se sopotnik najraje razšla in hodila vsak po svoje; pedagoškim težavam ob dorazjanju otroka, volji in zlu, ki ga primaša leta s seboj, pa še vsemu preostalemu večeru življenja, starosti in smrti.

Jan De Hartog je po rodnu Holandec — njegovo delo je dramatizirano po istoimenskem romanu »Pod nebom zakonske postelje« vsaj v treh, če ne štirih verzijah. V slovenščino je delo prevedel dr. Ivan Črnagoj. Delo so z uspehom igrali na obeh kontinentih v Evropi in Ameriki. Pri nas je delo režiral Miloš Mikel k. g. v sodelovanju s scenaristom Sašo Kumpom, ki je bil hkrati tudi kostumograf. V glavnih vlogah nastopata Jože Pristov in Helena Skebetova.

De Hartogova igra je zadnje delo, ki ga Prešernovo gledališče uprizarja v tej sezoni. Pisec tega članka se mora na žalost ugrizniti za jezik, ker obljubljene slovenske novitete ni bilo moč spraviti v program. Vzrok za takod odločitev je predvsem ta, da nameščanega Tedna izvirne slovenske drame v Ljubljani letos ne bo. Za udeležbo na Novosadskem gledališčem festivalu pa nimamo potrebnih sredstev, ki jih bo za prihodnjo sezono treba nujno zagotoviti, da se bo gledališče lahko izmotalo iz ožkih regionalnih meja.

Rado Jan

Zaključni prizor Leščanove komedije SLEPI POTNIK, ki jo uprizarja Prešernovo gledališče v Kranju

PRED GOSTOVANJEM JESENISKEGA MESTNEGA GLEDALIŠČA V KRANJU

Za zaključek letosnjih gostovanj gledaliških ansamblov iz drugih gledaliških središč Slovenije bo gostovalo dne 19. maja v PG, Mestno gledališče v Žesenici.

Jesenisko gledališče, ki leta za letom prihaja v goste v naše gledališče, se bo letos predstavilo naši publiki z Roussinovo komediojo — OTROCI PRIHAJAJO. Roussin je eden tistih francoskih avtorjev, ki dožive v Parizu do dvatisoč in več pred-

stav ob eni uprizoritvi. Delo so igrali pred nekaj leti tudi v MG v Ljubljani.

Roussin v prikupni, pa vendar satirično-kritični obliki postavlja pod lupo laži-moralu francoske aristokratske družine, ki hoče po vsej sili veljati za ugodno in moralno neoporečno.

Toda zgodi se, da je nenadoma

malone vsa družina v drugem stanju, od hipokritično, lažnive ministrove gospe, hčerke, služkinje in bodoče snahe. V prijet-

nih komično-satiričnih zapletih se zgodba srečno razvija, ko nekdanjega »ministra za družino« imenujejo za ministra narodne obrambe. Allons enfants de la patrie! Občinstvu priporočam, da si to v Parizu neprestano igraju bulvarno komedijo ogleda.

Našim tovarišem z Jesenic pa želimo, da bi se v času gostovanja kar se da dobro počutili pri nas.

Rado Jan

Na Boh. Beli zasluzijo priznanje

Z uprizoritvijo veseloigre »Vdova Rošinka« so na Bohinjski Beli zaključili bogato igralsko sezono. Letos so uprizorili kar sedem odrskih del: Borova »Razigrance«, Linhartovo »Županovo Micko«, dalje Nušičeve komedioje »Žalujoči ostali«, Bitenčeve »Ugasle luči«, Borova »Kolesa teme«, Tiemayevi drama »Mladost pred sodiščem in Cvetka Golarja »Vdovo Rošinko«.

Pričujoči repertoar dokazuje, da je bila izbira del zelo pestra in je povsem ustrezala ravnini povprečne podeželske publike. Hkrati pa je bila tudi dovolj

kvalitetna. — Če pa pogledamo na obseg, moramo ugotoviti, da je toliko za amatersko igralsko skupino zelo veliko, skorajda preveč. Toda s skupnimi pripravami in z dobro voljo ter z nemajhnimi naporji so ga mogli izpolniti.

K uspešni igralski dejavnosti moramo prištetiti še tri večje proslave, na katerih sta sodelovala na novo ustanovljena mešani in moški pevski zbor, ki ju vodi Angela Markelj, ter folklorna skupina.

Prizadevnim prosvetnim dejanjem društva je v živahnemu

kulturno razgibanost uspelo zaveti veliko število sodelavcev, kar je največji uspeh društva. Izkušnje so pokazale, da kulturno - prosvetno delo ni več monopol določenih ljudi, ampak postaja vsakdanja potreba večne prebivalstva.

Za tako vsestransko in plodno delo društva pa lahko izrečemo priznanje predsedniku in organizatorju ter režisérju večne uprizoritev, Zdenku Cundu in njegovim sodelavcem Ludvikom Knaflju, Jožetu Zupanu in Francu Kunčiču ter celotnemu igralskemu kolektivu.

-JB

vedba tega glasbenega večera je bila brezhibna.

IZ KULTURNEGA ZIVLJENJA ŠKOFJE LOKE

• Letošnjo bogato koncertno sezono sta v zadnjem času obogatila dva vokalna koncerta. Pevski zbor — škoda da je samo moški — »France Maček« iz Puštala, se je pred kratkim predstavil z novim, odlično, naštudiranim programom. Opazili pa smo, da mu manjka dobrih tenoristov. Praznovanje Prvega maja pa je obogatilo gostovanje pevskega zborja »France Prešeren« iz Kranja. Loški pevci so lahko občudovali čudovito dinamiko in lahketnost izvajanja zahtevnega programa. Posebno sta navdušila Mokranjeva IX. in X. Rukovet.

• V soboto, 11. maja je uspešno koncertirala v Loki domačinka, 13-letna Marija Kocijančičeva. To je bil njen tretji javni nastop v Loki.

• Gledališka sezona je zastala, kajti režiser F. Finžgar je zaradi preobremenjenosti odpovedal režijo »Miklove Zale«. Kljub temu pa se obeta vsaj še gostovanje Prešernovega gledališča, tako da bodo abonentki dobili deset predstav.

• Ljudska univerza z odličnimi predavateli, ki jih zanimivimi predavanji privablja vedno nove poslušalce. V sodelovanju s Planinskim društvom je pripravila že drugo predavanje Mirkia Kambiča. Tokrat je govoril o Kaliforniji in Niagarskih slapovih.

• V nedeljo, 5. maja, je bila odprta v prostorih gimnazije arhivska razstava, ki jo je ob arhivskem tednu pripravil škofjeloški muzej, uredila pa arhivarka Doroteja Gorščková. O važnosti zbiranja in ohranjanja arhivov je predavala tudi gimnazijec. Razstava je skrbno urejena; razstavljeni dokumenti posredujejo obiskovalcem živo podobo življenja fevdalne Loke do 1848. leta.

K. J.

SOMTRNO DELO — LEPI USPEHI

Na nedavnem sestanku je dramska sekacija DPD »Svoboda« Kranj pregledala svoje delo v pretekli sezoni. V tem času so postavili na oder štiri premiere, in sicer Harisova Molčeca usta, ki je bila igrana osemkrat v Kranju in enkrat v Zelezniških, Divjega lovca so igrali trikrat. Otroško igrico Princeska in pastirček so gledali skoro vsi otroci v Kranju, saj je bila igrana devetkrat. Opereta Pri belem konjičku je s svojimi priljubljenimi melodijami zabavala Kranjčane dva meseca. Igrali so jo osemajstkrat pri polni dvorani. Ob tej priliki je dramska sekacija izdala tudi triletno gledališko kroniko. Iz kronike je moč razbrati, da je dala sekcija od svojega obstoja t. j. od 1954 do danes že enajst premier s skupno 117 predstavami, kar je za amatersko družino lep uspeh. Ta gledališka kronika bo poslej izhajala vsako leto enkrat.

Nedavno so končali tudi igralski tečaj, ki je trajal vso zimo in ki je obravnaval odrško izreko, mimiko, maskiranje itd., kar bo gotovo vplivalo na kvaliteto bodočih iger.

Lep uspeh so dosegli igralci tudi z nedavnim gostovanjem s »Stražo na Renu« ob otvoritvi Delavskega o德拉 v Ljubljani.

Problem, ki najbolj tare dramsko in tudi druge sekcijske DPD »Svoboda«, so odrški prostori. Igralci se nadajajo, da bodo z dograditvijo doma tudi oni bolj sproščeno »zadihali«.

V počastitev Dneva mladosti bo pionirska odsek 24. maja zaigral otroško igrico »Kraljestvo palčkov«, katero se zelo pridno uče.

Torej obilica dela, mnogo neprespanih not, kaj pa počitek in razvedrilo? Tudi to. V juniju pojdejo na izlet v dolino Trengle, čez poletje pa na manjše izlete v bližnjo okolico. Torej ne samo na odrš, temveč tudi sicer so »družina«.

R. K.

filmi, ki jih gledamo

»GIUSEPPE VERDI«

je barvni film, s katerim se je italijanski film podjetje PAT film dostoju oddolžilo spominu velikega glasbenega ustvarjalca Verdija, čigar nesmrtna opere tvorijo že zeleni repertoar vseh svetovnih opernih gledališč. — Filmu skorajda ni kaj očitati. Nekateri prizori iz glasbenika v življenju so na začetku filma nekoliko raztegnjeni in učinkujejo dolgočasno, medtem ko se v drugi polovici filma dogodki prehitajo. Zgodba sama se z majhnimi izjemami zvesta naslanja na skladateljevo biografijo, po drugi strani pa so nekateri prizori začinjeni z dobro mero sentimentalnosti, kar gre, žal, na škodo biografske vernosti zgodb. Filmu v prid naj omenimo, da je po obrtniški plati brezhiben. —

Režiser Rafaello Matarazzo je imel pri izbiri gledalcev in interpretov opernih arij dokaj srečno roko, saj srečujemo v glavnih vlogah sama zvezne imena. V vlogi Verdija nastopa Pierre Cressy, kateremu uspešno sekundira igralki Anna Marija Ferrero in Gaby Andre. Višek vsega pa predstavlja glasbeni del filma z odlomki iz domačih Verdijevih oper: »O-

thello«, »Traviata«, »Rigoletto«, »Aida«, »Nabukadnezar«, »Falstaff«, »Trubadur« itd. Tu nastopajo popularni italijanski pevci — tenorist Mario del Monaco, baritonist Tito Gobi in sopranistka Irene Genna. Film je bil posnet leta 1953.

Ocenji v prid bi lahko pripisali še to, da je film za ljubitelje opernih arij in posebej za obžvale Verdijeve glasbe — ne pozabno doživetje. —

»ŽENE ORKESTRA«

Film je star najmanj deset let, vendar mu to ne vzame cene še kar prijetne glasbene komedije. Glavni adut filma — zaradi tega so ga tudi naredili — pa je orkester znamenitega ameriškega jazz komponista Glennja Millerja; zares kvalitetni orkester, ki ga je vodil kvalitetni glasbenik.

»DOLINA MAŠČEVANJA«

je povprečna kabovka. Posembne omebine bi bili morebiti vredni prizori iz dela rejev velikanskih čred goved na ameriškem Srednjem Zahodu. Ti prizori so posneti verno in v lepi barvni tehniki, tako da tudi ti stili gledalci, ki jim ni samo do streljanja in pretegov, pridejo na svoj račun. —

Z RAZSTAVE V MESTNEM MUZEJU V KRAJU

V tork, 14. maja je bila v prostorih Mestnega muzeja v Kranju odprtta slikarska razstava barvny reprodukcij italijanskih mojstrov zgodnjega baroka. Razstavljenih je okrog 40 del. Kakor prejšnje, tako tolmači tudi tokratno razstavo magnetofonski komentar.

ZGODNJI BAROK V ITALIJI

Stilni razvoj umetnosti visoke renesanse doseže svoj vrh ob Raffaelovi smrti. Njegova zadnja kompozicija Spremenjenje na goru je ostala nedokončana, vendar nam zaradi svojevrstne razvrstitev figur v prostoru že kaže pogled v bodočnost in opravičeno moramo ob njej govoriti o »nastajanju baroka«.

Pot novemu stilu pripravljajo tudi beneški mojstri, predvsem Giovani Bellini, ki je v slatkoti uporabi barv in svetlobe učitelj Palmi, Giorgoneju in Tizianu.

Giorgone poveže krajino s človekom v enovito celoto. Lepotni ideal visoke renesanse se umakne naturalističnemu gledanju baroka. Ostre obrise teles zamenjajo kontrasti svetlobe in senc.

Posebna vloga v razvoju stila sredji 16. stoletja pripada Michelangelu Buonarrotiju. Po 7-letnem delu dokonča leta 1541 fresko Poslednje sodbe v Sikstinski kapeli. Delo je važno v vsebinskem in oblikovanem pogledu. Z veličastno zbirko telesnih form v vseh mogočih pribignih je premagal antitiko in ustvaril delo, ob katerem so se stotele dolgo zgledovali umetniki iz vse Evrope. V vsebinskem pogledu zamenja v Poslednji sodbi psihološko ravnodušnost renesančnih figur viharna čustvenost in razgibanost teles, ki drobijo okove, v katere oklepa sliko dana arhitektura.

Med pripravljalci baročnega stila v marsičem presega Michelangelo pomen Antonio Allegri da Correggio. Njegove freske v kupoli cerkve S. Giovanni v Parmi in predvsem v tamkajšnji stolnici, prinašajo v umetnost novo razmerje slikarskega dekorja do prostora. Stene kupole se na široko odprejo, pojavit se nebo in oblaki in med njimi množica razgibanih polgolnih figur v najrazličnejših letah. Delo predstavlja podlago kasnejšemu razvoju baročnega iluzionističnega slikarstva.

S problemi svetlobe se najbolj vneto peča mojster Tizian Vecelli. Tizian je najvažnejši predstavnik beneškega slikovitega stila in eden največjih zapadnoevropskih slikarjev. Konture upodobljenih oseb in stvari se izgubljajo v globokih sencah, ali se zopet razkrajajo v intenzivni svetlobi. Prav v tem nenehni igranju s svetlobo in senco je Tizian neposredni predhodnik Rembrandtova slikarstva v slikarstvu visokega baroka.

Benečan je tudi Paolo Veronese. Ob popolnem obvladanju slikarskih sredstev zadnjikrat zažari v njegovih slikah bližči visoke renesanse. Ohranila se je vrsta sakralnih in svetnih kompozicij, med njimi tudi freske v vili Giacomelli.

Z otrokom imam toliko težav!

Večkrat jo srečam, kako vodi za roko svojega 7-letnega otroka. Mali se tega brani, saj se čuti za to že prevelik. Kaj rad se iztrga iz rok in zbeži, dolgo stoji pred izložbami, včasih pa se izmazne tudi iz trgovine.

»Čemu imam prav jaz take težave z njim?« me često vprašuje mati. »Fant bi bil rad samostojen,« sem ji odgovorila. »Pri tem ga ne smete ovirati in mu očitati njegovih želja po svobodnejšem življenju. Ce bo fant moral neprestano poslušati opomine: »Pazi se, padel boš, udaril se boš v podobno, bo postal nesamostojen in strahopeten ter se bo vedno zanašal na druge.«

Prav nič čudnega ni, da se ta

znamkin otrok med vrstniki slab počuti. S tovariši pri igri se naglo spre, nato pa brez moči priteče v kuhinjo k materi ves solzan. Mati ga zaradi tega ne pusti, da bi se igrал z drugimi otroki. V preveliki skrbi, v strahu, da se mu ne bi kaj pripetilo, ga vzgaja v samotar.

Res je, da se vsaka mati za otroka boji, toda te bojazni ne sme pretiravati. Otrok ima za take stvari prav dober občutek in bo znal vse obrniti v svojo korist. Ko sliši n. pr., da ga ma-

ti pred drugimi opravičuje, češ da za spor s sosedovim fantom ni kriv, ker je zelo nervozan, se zave svojih prednosti. Za morebitno trmo ali neuspeh v šoli takoj najde opravičilo. Zato se niti ne potrudi, da bi se bolje učil. Čemu neki, ko je pa tako »nervozan?«

Tako otrok se ne bo znal v življenju za nobeno stvar boriti, ker je doma vedno uspel brez težav. Starši so krivi, da se med vrstniki slabo počuti in da se naičil samostojno misliti.

GOSPODINJSKI BIRO pomaga tudi samcem

Letos mineva že tretje leto, odkar je bil v Kranju ustanovljen gospodinjski biro. V tem času je svojo dejavnost znatno razširil. Razen gospodinjskih uslug, kot so pranje, ribanje in čiščenje stanovanja, je uvedel še krpanje perila, pobiranje zank, izdelovanje gumbov, pretiskovanje ročnih del, izdelovanje otroške konfekcije, pletevanje itd.

Stevilo gospodinjskih pomočnic se vsako leto veča. V letu 1955 je zaposloval biro tri stalne moči in deset priložnostnih. Tako naslednje leto se je število ostalih gospodinjskih pomočnic povečalo še za tri. Njihovih uslug se je lani posluževalo 112 žena in 7 ustanov. Med temi ženami so večinoma uslužbenke, medtem ko se delavke le redkokdaj obračajo za pomoč na to ustanovo. Tudi one bi naravnole usluge, toda za njihove prejemke so sorazmerno še zelo drage. Biro stremi za tem, da bi cene kolikor mogoč znižal. To se mi je tudi posrečilo. Gospo-

dinje plačajo pomočnicam 42 dinarjev od ure, biro pa jim plačuje od 42 do 45 dinarjev na uru.

Za krpanje perila, pobiranje zank in pretiskovanje se zanimajo tudi delavke. Povprečno 200 strank se oglasi vsak mesec za te usluge. Biro daje ženskam ta dela tudi na dom.

Pranje perila je gospodinjski biro zagotovil tudi samskim delavcem in vsem tistim, ki doma nimajo možnosti za to. Penice opravijo ta dela kar na svojih domovih.

Pomoč zaposleni ženi bo gospodinjski biro v Kranju skušal še izboljšati. Nedvomno se bo marsikaj dalo napraviti tudi v okviru stanovanjske skupnosti, če ne drugače, ga v obliki samopomoči. V Kranju so potrebne pralnice, likalnice, izposojevalnice gospodinjskih strojev in podobne ustanove. Biro ima še vse polno možnosti za razširitev svoje dejavnosti.

-ey

IZLOŽBE, POLNE POLETNIH TKANIN, VABIJO. STE SI ŽE IZBRALE BLAGO IN KROJ ZA NOVO OBLEKO? ČE VAM UGAJA KATERI IZMED GORNJIH MODELOV, SE KAR ODLOČITE IN IZBERITE USTREZEN VZOREC V TRGOVINI

PRAKTIČNI NASVETI

Surovo maslo ohranimo dolgo časa sveže, če napolnimo z njim lončeno posodo, toda ne prav do roba, in le-to poveznamo na globok krožnik z vodo, katero vsak dan menjamo.

Ali pa maslo dobro stlačimo v posodi, nalijememo čezenj prevrete in ohlajeno slano vodo in ga pokrijemo z redko tkanino. Hranimo ga v hladnem in temnem prostoru. Vodo večkrat menjamo.

Pri pranju zaves ne štedimo mila!

Najprej zganemo zaveso po dolgem in počez ali še celo na manjše dele. Zloženo zaveso prešijemo z velikimi vbodi, da so nam pri pranju preveč ne nategne in ne strga.

Tako prizpravljeno zaveso namočimo v veliki posodi z mrzlo vodo in jo premikamo po vodi sem in tja, da gre čimveč prahu iz nje. Vodo večkrat premenjamamo. Zaveze iz močne in gostejše tkanine lahko ostanejo nekaj časa namecene. Da hraničimo apreturo, primešamo na vsakih 5 l vode 1 do 2 pesti soli. Ko smo spravili iz tkanine že dobršen del prahu, napravimo mlačno milnico, ki jo pripravimo iz ostankov mila ali pa iz kupljene milne milne, ki jo posredimo z naj-

boljšim sredstvom, ki hitro in dobro učinkuje. Milnico mešamo z roko, da se speni. V pene položimo zaveso in jo prav nalahno stiskamo. Ko tkanina posrka pene, pripravimo novo milnico, prej pa zaveso splaknemo v mlačni vodi, da izperemo že razmočeno nesnago. Nazadnje jo spet izpiramo v čisti mlačni vodi, ki jo po potrebi menjujemo. Zaveso ne smemo ožeti, ampak jo z rokami samo narahlo stisnemo. Po mizi razgrnemo staro riju in jo vanjo zavijemo, da se potem hitreje osuši. Sele namočimo obesiti, sicer se nam lahko strga, ker je zaradi vode precej težka.

Presušeno zaveso težko likamo, zato pazimo, da se ne bo predolgo sušila.

Mlada rast 1+3=4 dobro/3 zadostno (1)
odlicno (5) odlicno (5)

ZA SMEH

Pat v vilinska dežela

»Seveda sva, Doroteja,« je odgovoril bojazljivi lev z globokim prijaznim glasom. »Zelo naju veseli, da si prišla na zabavo princese Sinje.«

Približali so se zdaj še ostali potniki in lev ter tiger sta jih prisrečno pozdravila. Potem sta se vpregla v zlato kočijo in jih vse skupaj odpeljala v Smaragdno mesto. Kočija je vozila po lepih, z marmorjem tlakovanih cestah, mimo palač, posutih z dragimi kamni.

Ste videli vrata, kako so meni nič tebi nič prehajkali bodice iz četrtje na sedmo stran. Naš urednik pravi, da mu s tem svojim flanejanjem na četrti strani požrem preveč prostora, tako da ga potlej še za oglašenja. No, meni je pa tudi vuršči! Vse se mi tako zdi, da me bodo počasi zdribali iz sedme na osmo stran, iz osme pa na deveto, ki je sploh ni. No, takrat se bom pa spočil... končno sem si pa s tem večnim šimfanjem trikrat zaslužil pekel. O Matiček, kako me bodo hudički veseli...

Veste, preteklo nedeljo sem se z biciklom potegnil iz Podnarta v Kamno Gorico. Koj ko sem zapustil Podnart, sem na cesti naletel na biciklista, ki je z vso vremena flikal gumo. Petsto metrov naprej sem srečal drugega biciklista pri istem opravilu. Razlika je bila le v tem, da je ta dva krat huje klet kot prvi biciklist — zaflukati je namreč moral kar obe gumi. Za prvimi ovinkom bi se pa skoraj zaletel v motociklista, ki je svojo kraco kar sredi ceste na tiste rogovile postavil. »Hudič«, sem ga nahrulil, »kaj se po onegaviš sredi ceste.« — »Fiks, kaj se le ujedaš, me je naskočil motociklist. »Saj vidiš, da flikam.«

Začuden sem se odpeljal naprej in koj za prvin gozdčkom našel še enega motorista pri flikanju gume. Zdaj se mi je pa že vse skupaj trapasto zelo, pa sem se na glas zasmehal, takrat pa: »Piiif! Rečem vam, pri priči sem se zresnil. Razjahal bicikel, pa pogledam — no, potlej sem pa še jaz flikal, — Majhen komentar ne bo škodoval. Obrat tovarne »Plamen« v Kamni Gorici izdeluje žebanje za čevlje »pifelce« (zato je tudi reklo »pif«, ko mi je razneslo gumo). Kako pri vsakem delu, tako je tudi pri proizvodnji teh »pifelcev« nekaj izmeta, ki so ga v soboto, 11. maja poleg ostalih odpadkov odstropili podjetju »Odpad«. Leta jih je s tovornim avtomobilom odpeljal na železniško postajo v Podnart. Med vožnjo — kaj vem kako se je zgodilo — so iz neznanih razlogov frčali žebli iz avtomobila na cesto. Pravijo, da je poznaje na tej cesti tako pokalo, kakor na fronti. To se bo poslej ponavljalo toliko časa, dokler ne bodo vseh žebjev pobrale gume. Odpadovec bi pa le opozoril, da v prihodnje bolj poskrbijo za varno prevažanje pifelcev in podobnih »min«.

Ko sem tokrat pribrenjal v Radovljico, sem se ustavil tudi pri natačarci pri »Lectarju«. Da sem zgubil precej časa, ni treba posebej ponavljati. Kako tudi ne, deklir je pa že tako več svojega dela, da se kar nisem mogel posloviti od njega. Ko ji je gost pri sosednjem mizi hotel plačati malo žganja in vrček piva, jo je na vrat na nos pobrisala ven, a se je kmalu vrnila in zmagovalno oznanila, da zdaj že ve, koliko stane žganje. Tudi za ceno piva je vedela. Le to ji je delalo preglavice, koliko naj velja oboje skupaj. Kajpak ji je gost pomagal izračunati zapitek. — Pa je prišla vrsta name. Malo porcijsko golaž in dva koščka kruha sem pospravil, da pa nisem nič, ker mi v denarnici precej škraplje. Dečka se je po tehtnem premišljevanju moško odrezala »82«. Jaz pa, radoveden kakor sem, sem hotel vedeti, koliko velja golaž in koliko kruh. Povedala mi je, da je golaž po 60, kos kruha pa po 6 dinarjev. V korist tistem kovaču, ki sem ga s svojo rádovnostno prihranil, sem ji pojasnil, da sem torej zapravil 72 dinarjev in ne 82. Pa ni bila nič v zadregi. Rekla je: »Aja, sem mislila, da imate samo en kruh,« in zadava je bila urejena. Jaz pa sem si mislil: »Kdo ve, koliko bi naračunala, če bi bil v resnici pojedel le en košček kruha.«

Vas pozdravlja

Vaš Bodičar

Zatišje po nevihti

V OKREVALIŠČU NA POSAVCU ŠE NI VSE V REDU

V »Ljubljanskem dnevniku« smo 20. aprila zasledili članek o »nevihti« v okrevališču tuberkuloznih bolnikov na Posavcu pri Otočah. Pisec ugotavlja vrsto pomanjkljivosti v tej ustanovi, med katerimi je na prvem mestu nezadostna in preveč enolična hrana. Posebna komisija Sveta za zdravstvo pri OLO Kranj je zadevo preverila in ugotovila, da so bile pritožbe bolnikov v glavnem utemeljene. Sklican je bil sestanek upravnega odbora, na katerem sta bila navzoča predsednik Sveta za zdravstvo OLO Kranj Lovro Cerar in načelnik Tajništva za zdravstvo OLO Janez Ogorevc. Svet je ukrenil vse potrebno, da bi se razmere v omenjenem okrevališču čimprej izboljšale.

V šolo so pritegnili družbene delavce

Ze pred kratkim smo pisali, da ure moralne vzgoje na šolah marsikdaj niso izpolnjene z vsebino, ob kateri bi se mladi državljanji res vzgajali v socialističnem duhu. Za ta predmet učni načrt še ni sestavljen in profesorji posredujejo dijakom snov s tega področja na najrazličnejše načine. Z večjim ali manjšim prizadevanjem iščejo posamezni pedagogi novih, uspešnejših oblik.

Na kranjski gimnaziji so se odločili spremeniti moral, vzgojo v družbeno vzgojo ter so pritegnili predavatelje iz vrst političnih, kulturnih in drugih javnih delavcev. Začetek je bil dober. Prvi pomenki sedmošolci v emosiolovcu z izvenšolskimi predavatelji so bili dokaj razgibani in zanimivi. Mladina se navdušuje za takšne ure družbeno — moralne vzgoje, na katerih se bo globlje seznanila z vlogo samoupravnih organov, s problematiko komun, s tiskom, kulturnimi aktualnostmi itd., saj jim bodo te stvari posredovali ljudje, ki aktivno poseggajo v družbeno dogajanje. Ta način ima pred starim nedvomno vrsto prednosti in ga kaže osvojiti tudi na drugih šolah.

— ak

TURISTIČNO OLEPŠEVANJE DRUŠTVO V ŽELEZNIKIH NA DELU

Inicijativni odbor turistično olesovalnega društva je pred nedavnim organiziral zanimivo predavanje s skopiteljnimi slikami »Spremembo skozi Železnične dane in v bodoče«. Udeležba je bila velika, kar dokazuje, da bo društvo lahko izvajalo svoje načrte. Železnični so sledišči Selške doline, vendar tam še po dvanajstih letih niso zbrisani sledovi vojne. Mnogo je še hiš, ki so jih opraskale granate, pročelja marsikdaj kvarijo podobo kraja in ob vse to se spotikajo tuji, pa tudi domačini. Turistično društvo se je odločilo vse to popraviti. Člani so preprčani, da jim bo delo uspelo, saj le vzorno urejeni turistični kraji privabljajo tuje.

— ak

PRVI TEČAJ PIV V »PLAMENU« ZAKLJUČEN

V tovarni »Plamen« v Kropi so pred nedavnim začeli vzgajati vodilno osebje podjetja. V petek, 10. maja so zaključili prvi tečaj PIV (praktično izobraževanje vodilnega kadra v gospodarstvu). S tečaji bodo nadaljevali, dokler se ne bodo vsi vodilni uslužbeni seznamili s to metodo. V podjetju imajo že lastnega trenerja.

C. R.

Zgodba — saj vem, da ni edina te vrsto — jo resnična:

Po končanem pouku sem še enkrat pokusal v razred, da bi ugotovil, če reditelj opravila svojo dolžnost. Ob oknu je slonela učenka.

»Koga čakaš? Zakaj no greš domov?«

Nobenega odgovora. Šel sem tja, pa mi je obrnila hrbet. Ko sva se le pogledala iz oči v oči, so bile njene solzne. Kar zasmilila se mi je, ko se je s skrajnim naporom skušala skozi solze nasmehniti.

»Kaj pa je?«

»Rada bi šla v šolo, pa... Zdaj, ko ste govorili o učiteljskem poklicu, sem mislila, kako bi bilo lepo... Saj vem, da nisem najboljša učenka, ampak... še iz slabših bo ka«

Tu je torej vir vsega trpljenja! Zadnjo uro sem jim res govoril o učiteljskem poklicu, o sončnih in senčnih

njegovih straneh. Res sem se zalotil, da sem jim — čisto nchote — skušal »pod roko« prodati nekaj svoje zarenjenosti (plačilnega razreda in mestnih prejemkov) jim pa le nisem izdal, ker sem se bal, da potem nihče več ne bi hotel na učiteljščišče), nazadnje sem jim pa le zaupal zlatoto skrivnost našega poklica: Učitelj je res tisočkrat razočaran, toda skoraj nikdar nad otroki.

»Zato vendar ni treba jokati. Napisali bomo prošnjo na učiteljšče in potem...«

»Saj ne morem. Ne smem. Doma ne puste. Pravijo, da ni denarja.«

Nekaj dni po tem dogodku sem sklical starše. Tudi njena mamica je prisla. Skušal sem izsiliti iz nje obljubo, da hčerkini želji ne bo nasprotovala.

Pred dnevi pa smo v uredništvu izvedeli, da je nevihti na Posavcu sledilo zatišje in da v okrevališču še vedno ni tako, kot bi moralo biti.

Prisluhnili smo obem platem zvona — tistim, ki so kritizirali, in tistim, ki so z upravnikom vred izražali zadovoljstvo nad oskrbo v okrevališču. Pacienti, ki so na okrevanju šele teden ali dva, si še niso ustvarili dokončne sodbe o dobrih in slabih straneh v stanovne. Ostali okrevanci so nam nasteli v zadnjih treh tednih naslednje izboljšave: kruh ni več star štiri ali več dni, ampak ga zdaj sproti pečejo na izrecno željo pacientov. Okrevancem po tistem sestanku tudi ne strežejo več s pokvarjenim sirom, oziroma salamo. Obroki hrane so se povečali, vendar večina tovarisih samo s kolčinskim izboljšanjem ni zadovoljna. Želijo si pestrejših jedilnikov, več zelenjave, več mleka, več olja na solati itd.

Bolniki so tudi predlagali, da bi se zajtrk v okrevališču delil od sedme do osme ure zjutraj in ne samo do pol osmih. Upravni odbor je o tem menda že sklepal, uresničil se pa ta sklep še ni, verjetno zaradi tega, ker upravnik meni, da bo to omajalo disciplino, razen tega pa je prepričan, da imajo okrevanci tudi sicer dovolj spanja.

Z izjavami, da so bili pred »nevihto« obroki hrane premajhni in nestrokovno pripravljeni, se upravnik ne strinja. Trdi, da kritika ni bila upravičena, saj kuha ista kuharica že pet let, pa do sedanji ni bilo še nobenih pritožb. (Kuharici se sedaj odpovedali službo). Enake izjave kot upravnik sta dala tudi dva pacienta, ki se že več let od časa do časa zdravita v okrevališču na Posavcu. Upravnik trdi, da nastajajo vsa nesoglasja med pacienti in upravo le zaradi nediscipline, sicer so pa odnos v redu. Na vprašanje, kaj sodi o povečanju obrokov, je odgovoril, da je učinek povečane količine mesa le ta, da ga gre zdaj več v pomije. Pacienti so povедeli drugačno obrazložitev. Trdijo, da se to res zgodi, kadar je meso slabo pripravljeno. Nekateri od njih, ki so na okrevanju že več mesecov, pravijo, da tudi prej niso bili zadovoljni s prehrano, vendar si nihče ni upal kritizirati. Člani upravnega odbora so se za njihovo življenje le malo zanimali. Na sestanke jih niso vabilni in videti je bilo, da je vse v najlepšem redu.

Napake so se brez dvoma dogajale in jih docela ne more nihče zamikati. Tudi zdravnik, ki obiskuje paciente dvakrat na teden, je potrdil, da hrana po njegovem mnenju ni ustrezala. Upravni odbor svoje naloge ni izpolnil, saj se člani niti niso potrudili, da bi spoznali razmere v stanovni, da bi od časa do časa obiskali paciente in se tu pa tam ustavili tudi v jedilnici. Ce bi okrevance povabili včasih na sestanek in jim pustili do besede, bi ti verjetno že zdavnaj povedali, kaj po njihovi presoji ni na mestu in katere napake je treba odpraviti. Koliko manj nezadovoljnih obrazov bi bilo, če bi sproti razpravljali o vseh pomanjkljivostih in upoštevali želje pacientov, ki nikakor niso pretirane. Do »nevihte« potem prav gotovo ne bi prišlo.

Upravni odbor bo moral odslej delati drugače, sicer ne bo kos nalogam, ki ga čakajo. Razpravljati bo moral tudi o večji gibnosti v poslovanju, ki bo potrebna predvsem pri nakupu živil. Vse to se bo dalo urediti z nekoliko volje in prizadevnosti.

— ey

RADA BI ŠLA V ŠOLO, PA...

Doklade so nam vzeli, naj jo pa še oni študirajo!«

Tako torej. Da dekle ne bo postal učiteljica, je kriva družba! Po takem pojmovanju vse dolžnosti staršev odpadejo. Resno sem se vprašal, če je tej materi sploh kaj do tega, da bi postal njen otrok srečen. In — ali je sreča našega otroka res tako draga stvar, če mu jo lahko kupimo v mestnih obrokih po 5000 din?

Izbira poklica? Kočljiva zadeva. Vendar zadeva, ki se ni dolžna z njim ukvarjati lo družba, šola in organizacija, ampak tudi in celo starši. V prvi vrsti starši. Kdo bo kriv, če otrok ne bo mogel postati tisto, kar bi rad?

Da, gre za rečo, ki jo lahko kupimo v obrokih. In danes jo lahko starši kupijo svojim otrokom z mnogo manjšimi žrtvami kot pa kdajkoli prej!

n-o-j

GLAS GORENJSKE

LETOS SEMINARIJA ZA MLADINO V GOZD MARTULJKU

Okrajni komite LMS v Kranju pripravlja tudi letos 7 do 10-dnevne seminarje za mladinske voditelje. Letos bodo seminarji predvidoma v Gozd Martuljku, kjer je zelo primeren kraj za taborjenje. V juliju, avgustu in septembru se bo izmenjalo v Gozd Martuljku 8 skupin mladih ljudi — mladih članov delavskih svetov, mladih učiteljev in vzgojiteljev, pionirske voditeljev, članov raznih društev, predsednikov osnovnih organizacij itd. Računajo, da se bo okrajnih seminarjev v Gozd Martuljku udeležilo okoli 547 mladine, razen tega pa se bo 108 članov udeležilo tudi republiškega seminarja. Na seminarjih bodo predavalni naši vidnejši politični, gospodarski in kulturni delavci. Mladinske organizacije bodo morale pri prijavljaju udeležencev seminarja paziti, koga bodo izbrali, da se bodo seminarjev udeležili res ljudje, ki bodo s pridobljenim znanjem na seminarju lahko koristili pri uspešnem delu organov samoupravljanja, organizacij, podjetij in ustanov. Lj.

MLADINSKI TESEN V KAMNIKU

V počastitev Dneva mladosti in rojstnega dne maršala Tita pripravljajo v Kamniku tretji mladinski teden. Z razliko od doseganjih dveh mladinskih tednov, bo to pot vsa praznovanja organizirala mladina sama. Mladinski teden se bo začel v soboto, 18. maja s koncertom mladinskega v pionirskega pleskega zborna kamniške gimnazije. Nastopilo bo 140 mladih pevcev. V nedeljo bo velika tombola, ki sta jo organizirala strelsko društvo in radio-amaterski klub. V pondeljek se bodo poslovili ob gimnazijalnega življenja letosnjenci maturanti, ki bodo popoldne v narodnih nošah šli v sprevod skozi mesto na Titov trg, kjer bo zaključena slovesnost. Zvečer bo v dvorani kulturnega doma veseli večer. Med tednom bodo strelska in Šahovska medekipna tekmovanja.

V INDUSTRIJSKI ŠOLI »ISKRA« SO USTANOVILI ORGANIZACIJO ZK

Do 20. marca je imela industrijsko-kovinarska šola osnovno organizacijo Zveze komunistov skupno s tovarno »Iskra«. Da bi mogli lažje reševati probleme šole in učencev, so prejšnji mesec ustanovili lastno osnovno organizacijo v industrijski šoli. Takoj je organizacija začela razmišljati, da bi vrste Zveze komunistov pozivila z mladimi ljudmi. Sprejeli so pet dobrih in vestnih mladincev. Z ustanovitvijo osnovne organizacije ZK na šoli bo mogoča tesnejša povezava med osnovno organizacijo LMS in ZK. Člani ZK pripravljajo predavanja o delavskem samoupravljanju in ideološko-političnem delu, razmišljajo tudi o šolski reformi itd. Z. M.

Ijači Gradisa štirinajsto. Slovenski kegljači so z doseženimi rezultati lahko zadovoljni.

REZULTATI TEKMOVANJA V TOREK:

1. Triglav 5226 (Ambrožič M. 890, Turk 825, Debeljak 849, Starc 898, Ambrožič I. 846, Marteljan 918).
2. Gramoščica 4980 (Pogelšek 836, Karadžole 807, Zlatič 826, Šafar 790, Hladnik 871, Smoljanovič 850).
3. Medvedgrad 4908 (Beluhon 832, Pongrac 800, Tomaškovič 820, Terenšak 818, Rojčič 833, Črnč 805).
4. NSK Novi Sad 4878, 5. Gradis 4815, 6. Sarajevo 4655.

ROMAN
SLIKANICA
ZANIMIVOST
FILM

ZADNJA STRAN

38

„Nič ne vem...“ je dahnila Ana in čutila, da se ji kolena šibijo.

„Kako naj se ženim, dokler nič nimam?“ je dejal Dominik. „In Polona, ona tudi nič... Saj jo poznaš, Bičkova je, Tomaževa sestra.“

„Tako... Malo jo poznam.“

„Mislit sem, da jo poznaš. Tomaž se je ženil pri tebi.“

„Tega je že dolgo, najbrž je bila še dekletce,“ je dejala Ana in čutila, da jo spreletava mraz in vročina. „Lahko noč,“ je rekla hitro in odšla po stopnicah.

„Lahko noč!“ je zaklical Dominik za njo. Trenutek pozneje so se zaprla vrata njegove čumnate.

Ana se je slačila v svoji kamri. Počasi, samogibno je odlagala kos za kosom obleke, prsti so ji drhteli.

„Torej sem uganila. Dekle ima, Bičkovo Polono. Tisto, ki služi v gostilni,“ ji je kovalo v mislih. Zavedala se je, da ima Dominika rada, toda zavračala je te misli in si skušala dopedati, da to ni res. Samo zbegal jo je, ko jo je tako tesno objel okrog pasu. Še zdaj je čutila njegovo vročo dlan na bokih.

Zlezla je v posteljo in se nekoliko umirila.

„To bi me bil stric Filip vesel, če bi mi videl v nore misli,“ si je očitala. „Sem mar taka, da se me moški ne sme dotakniti, ne da bi me obše neumne misli? Pa še on, ki je toliko mlajši od mene in mi je bratranec. In svoje dekle ima tudi...“ Najraje bi se razjokala od sramu in čudne tesnobe, ki je še nikoli ni občutila tako močno, kakor zdaj.

V

V postu je bila zapuščinska razprava po pokojnem Gašperinu. Ana je zvedela, da je vknjiženega dolga blizu osem tisoč goldinarjev, premoženje pa so cenili na dvanajst tisoč. Sodisce je potrdilo, da dedujeta brat in sestra vsak polovico, za varuha so jima postavili gospoda Filipa. Razprava je bila hitro končana, stric je plačal pristojbine in potem sta šla v gostilno.

„Posojilnica te za zdaj ne bo terjala. Druge dolgove bom plačal jaz, kakor sem obljudil,“ ji je razlagal, ko sta sedela v gostilni in pila žavreto vino. „Kadar bom plačal, se bom seveda vknjižil. Nisem pobral denarja na cesti in ne morem ga zagnati v veter. Če umrem, potem... no, o tem je še čas razmišljati. Bom že naredil takoj oporočno, da bo prav začet in za fanta. Ti glej, da boš spomladi obdelala zemljo. Toliko je je, da lahko živiš od nje in še Alešu pošlješ kak groš. Najemnino bodo požrle obresti.“

Ana je obetala, da bo storila vse, kar bo mogla, bila je stricu resnično hvaležna. Potem jo je vprašal, koliko so jeseni posejali in če ima žita za seme. Osramočena je morala priznati, da so posejali samo malo ozimine in da semena sploh nima, še moko za kruh mora kupovati. Stric Filip se je naglo, starčevsko ujezil, da mu je razbrzdano lice zardelo, naposled pa dejal, naj pošlje hlapca z vozom, dal ji bo iz svoje kaše semenskega in krušnega žita. Ani so od veselja navrele solze v oči, lovila je stričevu roko, on pa ji jo je izmaknil in samo suho dejal, naj pridno dela in molitve naj ne zanemarja, potem se bo vse dobro izteklo. Ob slovesu ji je stisnil dvajsetak in zamrmral:

„Nikar ne razmetavaj, denar je drag!“

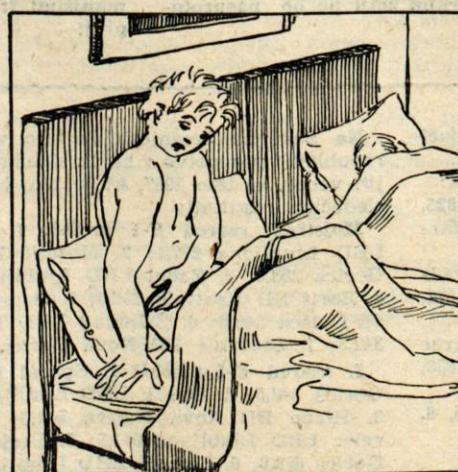
Domov se je vračala s trdnim sklepom, da bo trdo delala in skušala dom rešiti propada. Priznala si je, da ga je tudi sama preveč zanemarjala.

11

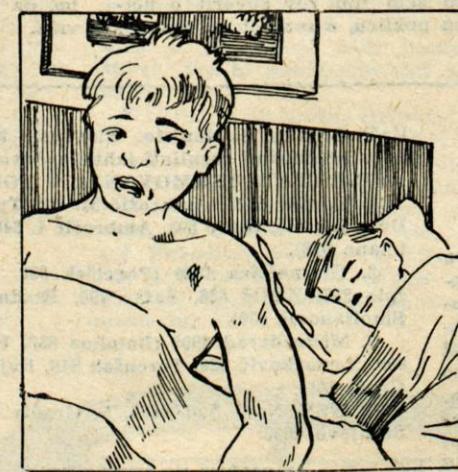
TOMOVE PRIGODE

PRIREDIL: IVAN ABRAM

42.

43.

44.

Namočeni junak je pihal in puhal okoli sebe, najbolj zaradi tega, ker je bil tako poniran. Toda ko se je ozrl ponovno v okno, se je za hip prikazala meglena postava deklice in nato spet, kot bi trenil, izginila.

Ko je prišel domov in se spravljal v posteljo, in ko je pri luči lojenke pregledoval premočena oblačila, je v njem kar gorelo od jeze. V srcu globoko užaljen, je zaspal.

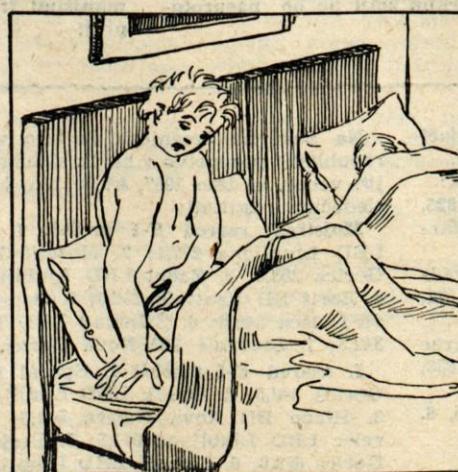
Drugo jutro je bil Tom slabe volje. Vsakič je bilo tako, ko je bil pondeljek in ko se je začenjal nov teden, poln nadlog in šole. Ležal je v postelji in premišljeval. Nenadoma se mu je posvetilo: »Kaj, če bi bil danes bolan,« si je mislil. »Potem mi ne bi bilo treba iti v šolo.« To je bila zelo mikavina domislica. Preiskoval je svoje telo. Nič ga ni bolelo. Razmišljal je dalje... Kot bi mignil je nekaj našel. Eden izmed njegovih zgornjih zob se je majal...

Toda že ko je hotel zastokati, se je domisil, da mu bo tetka Polly izdrila zob, če ji bo potožil, da ga boli. In potem ga bo še bolj bolelo. »Iz te moke ne bo kruha,« si je mislil. Potem pa mu je sinilo v glavo. Izpod oedeje je potegnil svoj ranjeni prst na nogi, da bi si ga ogledal. Zdela se mu je, da je dovolj pripraven za njegov namen... Precej glasno je zastokal. Toda stok ni imel nobenega učinka na Sida, ki je smrčal poleg.

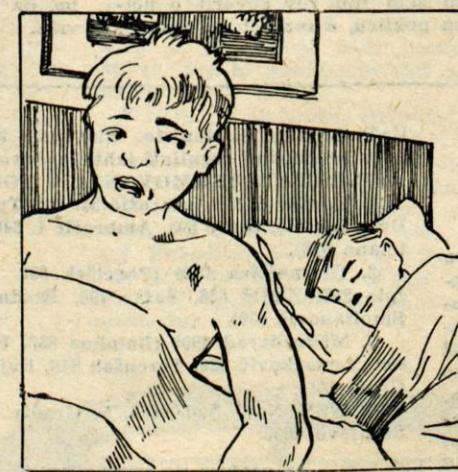
TOMOVE PRIGODE

PRIREDIL: IVAN ABRAM

42.

43.

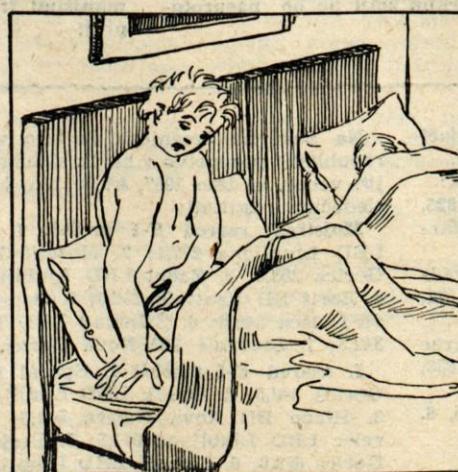

44.

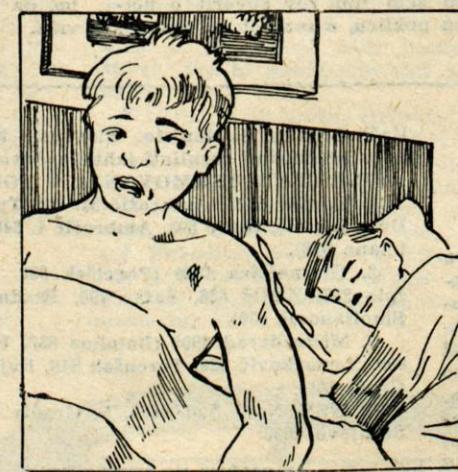
TOMOVE PRIGODE

PRIREDIL: IVAN ABRAM

42.

43.

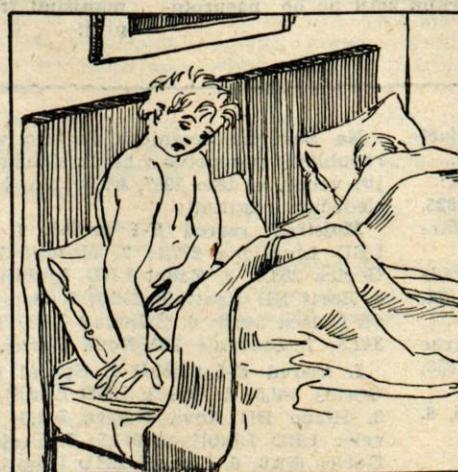

44.

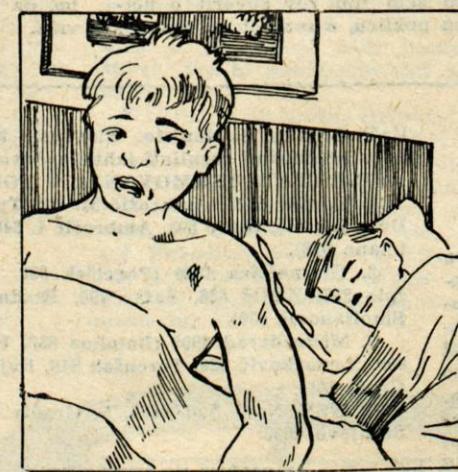
TOMOVE PRIGODE

PRIREDIL: IVAN ABRAM

42.

43.

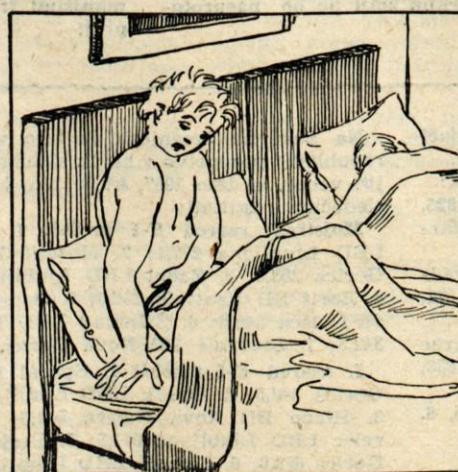

44.

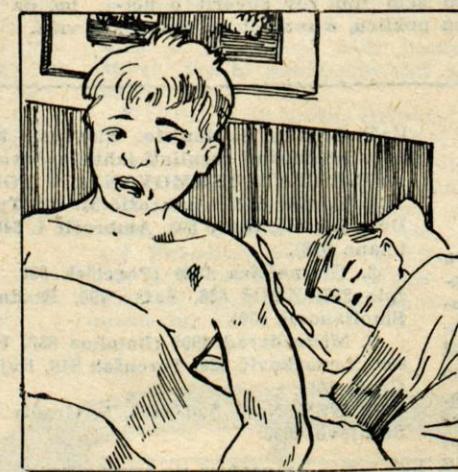
TOMOVE PRIGODE

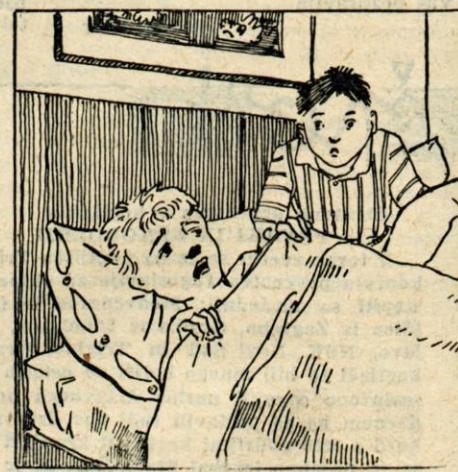
PRIREDIL: IVAN ABRAM

42.

43.

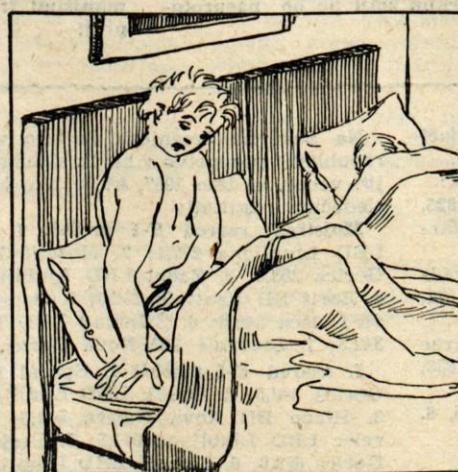

44.

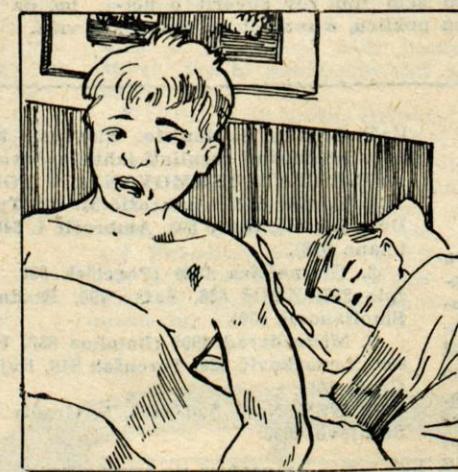
TOMOVE PRIGODE

PRIREDIL: IVAN ABRAM

42.

43.

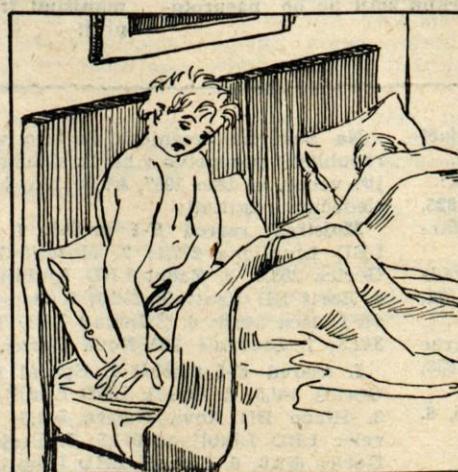

44.

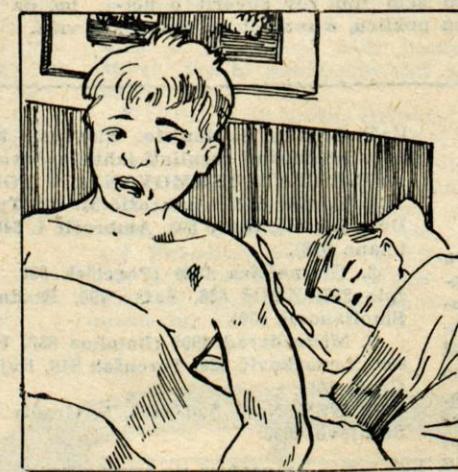
TOMOVE PRIGODE

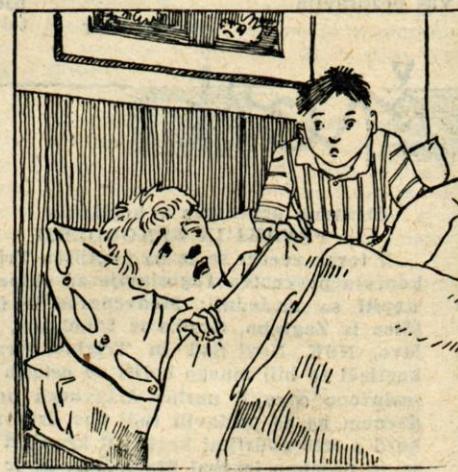
PRIREDIL: IVAN ABRAM

42.

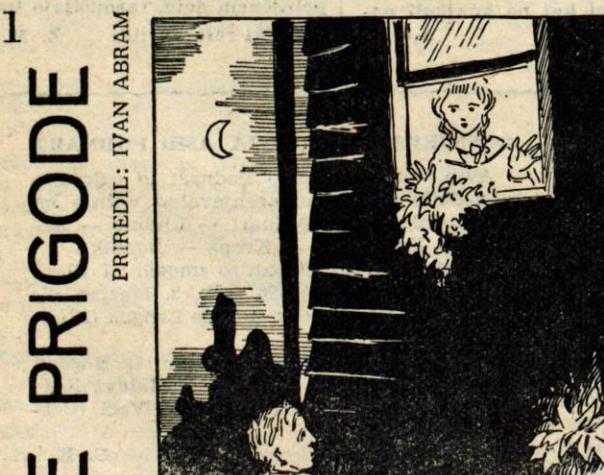

43.

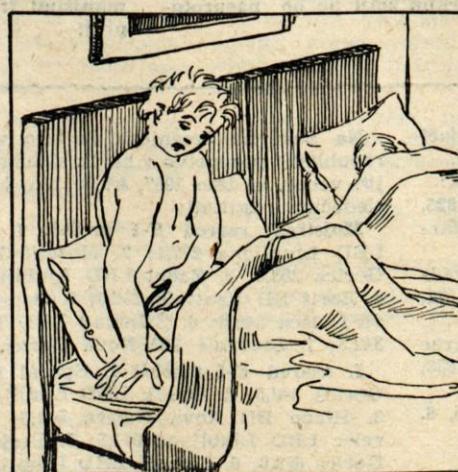

44.

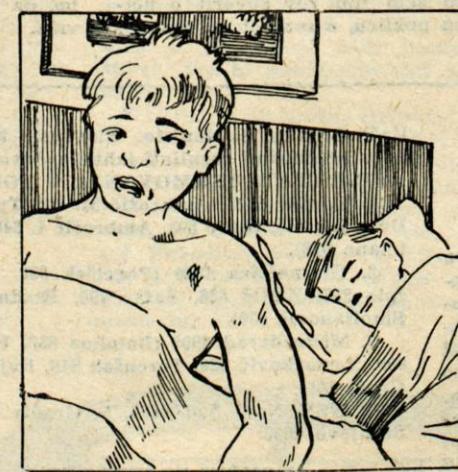
TOMOVE PRIGODE

PRIREDIL: IVAN ABRAM

42.

43.

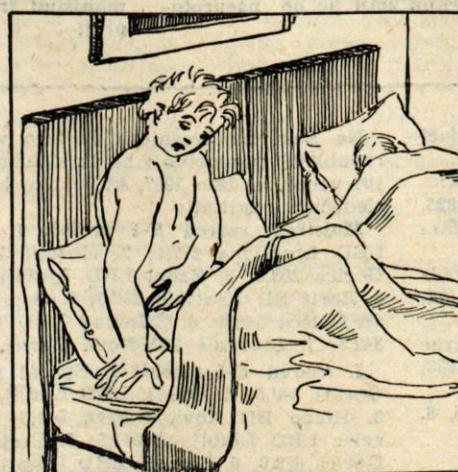

44.

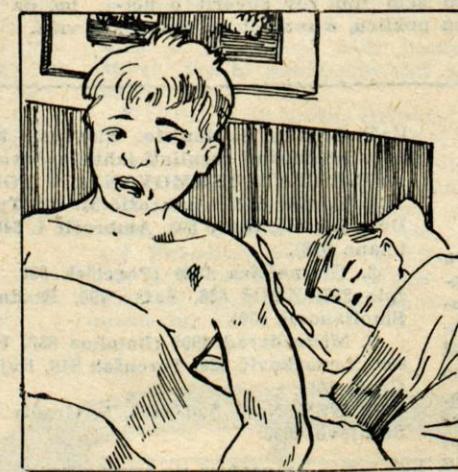
TOMOVE PRIGODE

PRIREDIL: IVAN ABRAM

42.

43.

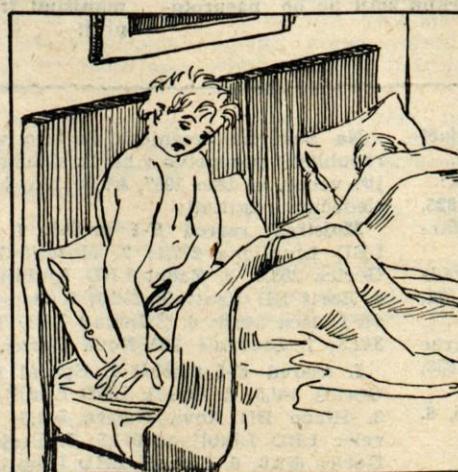

44.

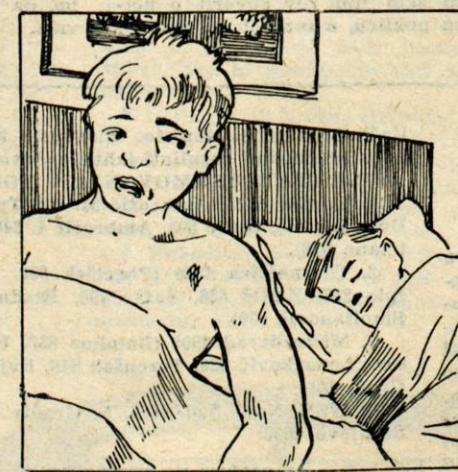
TOMOVE PRIGODE

PRIREDIL: IVAN ABRAM

42.

43.

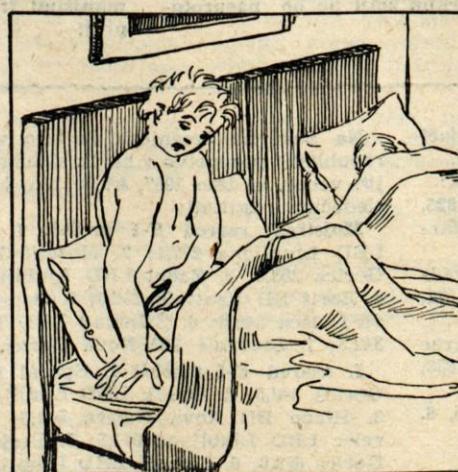

44.

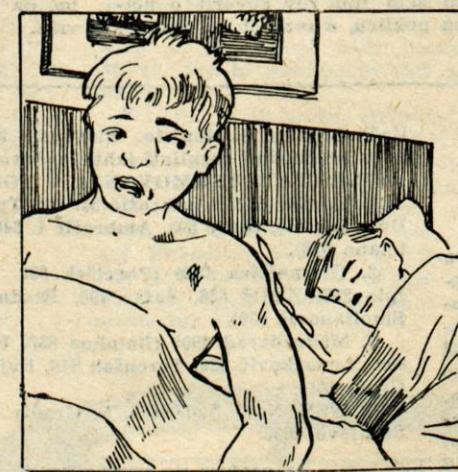
TOMOVE PRIGODE

PRIREDIL: IVAN ABRAM

42.

43.

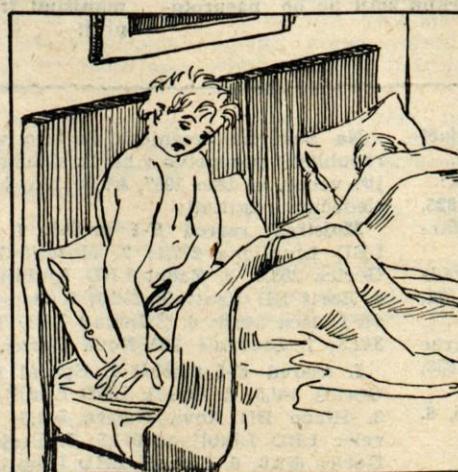

44.

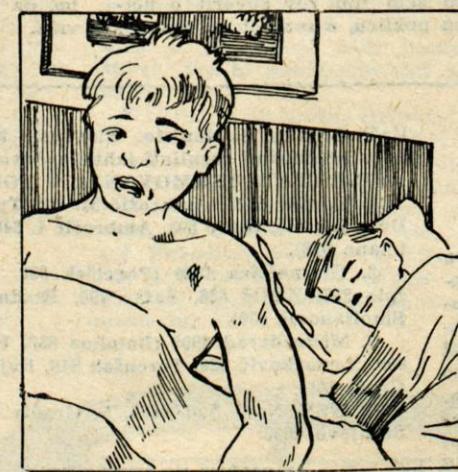
TOMOVE PRIGODE

PRIREDIL: IVAN ABRAM

42.

43.

44.

TOMOVE PRIGODE

PRIREDIL: IVAN ABRAM

